Пролетары ўсіх краін, яднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

122 (7289) | Аўторак, 21 лістапада 1944 г. | Цана 20 кап.

Сіла совецкага патрыятызма заключаецца ў тым, што ён мае сваёй асновай не расавыя або нацыяналістычныя прадрассудкі, а глыбокую аданасць і вернасць народа сваёй совецкай Радзіме, брацкае садружнасць працоўных усіх нацый нашай краіны. У совецкім патрыятызме гарманічна спалучаюцца нацыянальныя традыцыі народаў і агульныя жыццёвыя інтарэсы ўсіх працоўных Совецкага Саюза.

(І. СТАЛІН).

ВЯЛІКАЯ ВЫЗВАЛЕНЧАЯ МІСІЯ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

Сцяг свабоды лунае над усёй совецкай зямлёй. Вораг выкінут з межаў нашай радзімы. Совецкая дзяржаўная граніца, вераломна парушаная гітлераўскімі разбойнікамі ў 1941 годзе, адноўлена на ўсім працягу—ад Чорнага да Барэнцава мора. Так выканала Чырвоная Армія свой абавязак перад Радзімай, так ажыццявіла яна загад свайго Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Маршала Совецкага Саюза таварыша Сталіна, які гаварыў:

«Наша першая мэта заключаецца ў тым, каб вызваліць нашы тэрыторыі і нашы народы ад нямецка-фашысцкага ярма».

Нямецка-фашысцкі разбойніцкі імперыялізм, імкнучыся ўстанавіць сваё сусветнае панаванне, напаў, як звер, на нашу зямлю. Ён ведаў, што нетрывалы яго перамогі на Захадзе, пакуль існуе Совецкі Саюз. Ён ведаў, што не ўстанавіць яму царства цемры, пакуль гарыць агонь свабоды, запалены Вялікім Кастрычнікам. І ён пасягнуў на гэты свяшчэнны, нязгасны агонь. Ён кінуў свае браніраваныя полчышчы на нашу краіну, несучы смерць, разбурэнне, рабства, цёмную ноч сярэдневякоўя.

Грудзьмі ўстаў па закліку свайго вялікага правадыра ўвесь совецкі народ, каб адстаяць сваю чэсць, сваю незалежнасць, сваю свабоду. Народ-багатыр выйшаў на смяротны паядынак з бандамі гітлераўскіх забойцаў. Чырвоная Армія—армія свабоды—схваціліся з фашысцкай арміяй—арміяй рабства. На баявым сцягу сваім Чырвоная Армія напісала свяшчэнныя словы:

— Наша справа справядлівая. Перамога будзе за намі!

Перамога прыйшла ў прамяністым ззянні легендарных подвігаў Чырвонай Арміі, разбіўшы ворага, падарваўшы яго ваенную магутнасць. Сталінскі геній ўзбагачае ваенную навуку цэлым радам каштоўнейшых палажэнняў, якія глыбока ўскрываюць асаблівасці сучаснай вайны. Сталінскае палажэнне аб вялікім значэнні артылерыі, як галоўнай ударнай сілы Чырвонай Арміі, з'яўляецца выдатным ваенна-тэарэтычным абагульненнем, адным з кіруючых прынцыпаў, паслужыўшых асновай перамог Чырвонай Арміі. Урачыстыя залпы, якія раздаліся ўчора ва ўсіх сталіцах саюзных рэспублік і радзе іншых гарадоў, адзначылі свята, устаноўленае ў чэсць магутнай совецкай артылерыі. Радзіма салютавала нашым слаўным артылерыстам, салютавала таварышу Сталіну—стваральніку і кіраўніку совецкай артылерыі.

Чырвоная Армія ўсё глыбей і больш паспяхова авалодвае сталінскай навукай перамагаць. Па меры ходу вайны нарасталі яе ўдары па ворагу, нарасталі ў сваёй сіле, усё ярчэй раскрывалі растучае воінскае майстэрства Чырвонай Арміі. Аб гэтым гавораць вынікі прайшоўшых год вайны. Гэта з вычарпальнай сілай раскрыта ў гістарычным дакладзе таварыша Сталіна аб 27-й гадавіне Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі.

За год, які аддзяляе нас ад 26-й гадавіны Кастрычніка, Чырвоная Армія прайшла гіганцкі шлях, упісаўшы ў гісторыю новыя старонкі бяссмертнай славы. Зіма 1943—1944 года азнаменавалася выдатнымі перамогамі Чырвонай Арміі на Правабярэжнай Украіне, разгромам немцаў пад Ленінградам. Вясной гэтага года быў ачышчан Крым. Летам 1944 года нямецкую армію пасцігнулі буйнейшыя паражэнні. У выніку карэнным чынам змянілася абстаноўка на фронце. Толькі за летнюю кампанію Чырвоная Армія прайшла з баямі ад Кішынёва да Белграда, ад Жлобіна да Варшавы, ад Віцебска да Тільзіта. Вайна перашагнула праз граніцу. Ваенныя дзеянні перанесены на тэрыторыю Германіі. У ходзе баёў былі вызвалены землі Совецкай Украіны і Беларусі, Карэла-Фінскай, Малдаўскай, Эстонскай, Латвійскай і Літоўскай совецкіх рэспублік.

Так быўператвораны ў жыццё загад таварыша Сталіна аб поўным вызваленні совецкай зямлі ад ненавісных акупантаў, ад гітлераўскіх врэменшчыкаў.

Але Чырвоная Армія не спынілася на гэтым. Яна громіць ворага за межамі нашай Радзімы, несучы вызваленне заняволеным Гітлерам народам.

«Завяршыўшы вызваленне роднай зямлі ад гітлераўскай погані, Чырвоная Армія дапамагае цяпер народам Польшчы, Югаславіі, Чэхаславакіі разарваць ланцугі фашысцкага рабства і аднавіць іх свабоду і незалежнасць» (І. Сталін).

Чырвоная Армія ідзе ўсё далей на захад, ламаючы варожую абарону, угрызаючыся ўсё глыбей у гітлераўскае логава, каб разам з саюзнымі арміямі пабеданосна завяршыць вялікую вызваленчую барацьбу супроць гітлераўскай Германіі, супроць агульнага ворага ўсяго свабодалюбівага чалавецтва.

Ужо ў першыя дні вайны, калі грозная, смяротэльная небяспека навісла над нашай Радзімай, таварыш Сталін вызначыў гістарычную вызваленчую місію совецкага народа і яго Чырвонай Арміі. У сваёй прамове ад 3 ліпеня 1941 года таварыш Сталін сказаў:

«Вайну з фашысцкай Германіяй нельга лічыць вайной звычайнай. Яна з'яўляецца не толькі вайной паміж двума арміямі. Яна з'яўляецца разам з тым вялікай вайной усяго совецкага народа супроць нямецка-фашысцкіх войск. Мэтай гэтай усенароднай Айчыннай вайны супроць фашысцкіх прыгнятальнікаў з'яўляецца не толькі ліквідацыя небяспекі, якая навісла над нашай краінай, але і дапамога ўсім народам Еўропы, якія стогнуць пад ярмом германскага фашызма».

Неацанімы ўклад, унесены совецкім народам і яго Чырвонай Арміяй ў справу вызвалення заняволеных гітлераўцамі народаў Еўропы, у справу выратавання свабодалюбівага чалавецтва ад гітлераўскай чумы. Чырвоная Армія прыняла на сябе ўдар галоўных сіл нямецкай арміі. Чырвоная Армія дала тым самым магчымасць нашым саюзнікам мабілізаваць свае сілы і рэсурсы для барацьбы з агульным ворагам. Сваім гераічным супраціўленнем у першы перыяд вайны яна натхніла на барацьбу заняволеныя нямецкімі разбойнікамі народы Еўропы. Развеяўшы міф аб «непераможнасці» германскай арміі, яна запаліла ў сэрцах гэтых народаў надзею на вызваленне з нямецка-фашысцкай няволі. Сваёй бяспрыкладнай мужнасцю, сваім беззаветным гераізмам Чырвоная Армія разам з саюзнымі арміямі заклала фундамент цяпер ужо блізкай канчатковай перамогі, Чырвоная Армія паклала пачатак вызваленню Еўропы, стварыўшы пералом у вайне і пачаўшы масавае выгнанне нямецкіх захопнікаў з совецкай зямлі.

Праз буры ваенных нягод ішлі совецкія воіны ад перамогі да перамогі. Адваёўваючы крок за крокам совецкую зямлю, вырываючы яе з прагных і чэпкіх лап ворага, воіны Чырвонай Арміі неслі ў сэрцах сваіх, як прысягу, як свяшчэнную клятву словы загада правадыра:

«Таварышы чырвонаармейцы і чырвонафлотцы, камандзіры і палітработнікі, партызаны і партызанкі! На вас глядзіць увесь свет, як на сілу, здольную знішчыць грабежніцкія полчышчы нямецкіх захопнікаў. На вас глядзяць заняволеныя народы Еўропы, якія папалі пад ярмо нямецкіх захопнікаў, як на сваіх вызваліцеляў. Вялікая вызваленчая місія выпала на вашу долю. Будзьце-ж дастойнымі гэтай місіі!»

Чырвоная Армія — плоць ад плоці нашага народа — паказала, што яна дастойна сваёй вялікай місіі [illegible]

«Цяпер, калі Айчынная вайна ідзе да пабеданоснага канца, ва ўсёй веліччы ўстае гістарычная роля совецкага народа. Цяпер усе прызнаюць, што совецкі народ сваёй самаадданай барацьбой выратаваў цывілізацыю Еўропы ад фашысцкіх пагромшчыкаў. У гэтым вялікая заслуга совецкага народа перад гісторыяй чалавецтва» (І. Сталін).

Народы заняволеных краін з энтузіязмам [illegible]

Народы [illegible]

Наблі[illegible] місію. Яна не ўкладзе свайго караючага меча ў ножны да таго часу, пакуль не будзе ўзняты над Берлінам сцяг перамогі.

(Перадавы арт. «Праўды» за 20 лістапада).

Ад Совецкага Інформбюро

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 19 ЛІСТАПАДА

На працягу 19 лістапада ў Венгрыі нашы войскі з баямі авалодалі горадам і чыгуначнай станцыяй ДЗЬЕНДЗЬЕШ, а таксама занялі некалькі другіх населеных пунктаў і сярод іх ГЕРНАД-КАК, ГЕРЭМБЕЛЬ, ТОФАЛУ, ВЕЧ, ХЕВЕШУГРА, ВАЛДОГ, ГАЛГА-ХЕВІЗ.

На другіх участках фронта—пошукі разведчыкаў і ў радзе пунктаў ішлі баі мясцовага значэння.

За 18 лістапада нашы войскі падбілі і знішчылі 17 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 25 самалётаў праціўніка.

* * *

У Венгрыі нашы войскі авалодалі горадам і чыгуначнай станцыяй Дзьендзьеш—важным апорным пунктам абароны праціўніка. У баі за горад знішчана звыш двух батальёнаў варожай пяхоты. Спалена і падбіта 8 танкаў і самаходных гармат. [illegible] ўзята ў палон за 500 нямецкіх і венгерскіх салдат і афіцэраў.

* * *

На захадзе ад горада Іелгава (Мітава) [illegible] На подступах да пярэдняга края засталося некалькі дзесяткаў варожых трупаў.

Наша бамбардыровачная авіяцыя зрабіла налёт на чыгуначную станцыю Лаўцэ. [illegible] На тэрыторыі станцыі ўзніклі пажары і адбыліся моцныя выбухі.

* * *

На Усходняй Прусіі дзейнічалі нашы разведвальныя групы. [illegible]

* * *

Караблі Чырвонасцяжнага Балтыйскага флота артылерыйскім агнём патапілі [illegible]

* * *

На 2-м Прыбалтыйскім фронце за апошнія дні на бок Чырвонай Арміі перайшлі да 200 нямецкіх салдат і афіцэраў. [illegible] расказаў: «Пасля таго, як нямецкія войскі ў раёне паміж Тукумсам і Лібавай аказаліся адрэзанымі ад Усходняй Прусіі, нямецкае камандаванне выдала вельмі многа загадаў і адозваў. Амаль у кожным з іх салдаты заклікаюцца не падаць духам. [illegible]

[illegible] палка зачытаў нам загад камандавання 18 арміі аб расстрэле 35 салдат, якія ўцяклі са сваіх часцей і былі пайманы ў тылу».

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 20 ЛІСТАПАДА.

На працягу 20 лістапада ў Венгрыі нашы войскі з баямі занялі некалькі населеных пунктаў і сярод іх: ЧАНАЛОШ, ГЕСЦЕЛЬ, СІРМА, ЧАБА, ДЗЮШДЗЬОР, ОШТАРОШ, ЕГЕРСАЛОК, ДЗЕМ'ЕН, ДЗЕМОСЛА, МАРКАЧ, ВІШОНТА і чыгуначная станцыя КІШТАЛІЯ.

На другіх участках фронта—пошукі разведчыкаў і ў радзе пунктаў ішлі баі мясцовага значэння.

За 19 лістапада нашы войскі падбілі і знішчылі 45 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 25 самалётаў праціўніка.

* * *

У Венгрыі часці Н-скага злучэння ў выніку ўпорных баёў авалодалі сяленнем Чаба. Затым нашы байцы зрабілі абыходны манеўр па гарах і занялі некалькі другіх населеных пунктаў. Жорсткія баі адбыліся на ўсходзе ад горада Дзьендзьеш. Буйныя сілы пяхоты і танкаў праціўніка прадпрынялі адну за другой пяць контратак. Зматаўшы ворага, совецкія войскі моцным ударам адкінулі гітлераўцаў. Праціўнік страціў толькі забітымі больш 600 салдат і афіцэраў. Нашы артылерысты і бронебойшчыкі спалілі і падбілі 20 нямецкіх танкаў і самаходных гармат. Захоплены трафеі і ўзята ў палон 460 нямецкіх і венгерскіх салдат і афіцэраў.

* * *

На паўднёвым захадзе ад горада Іелгава (Мітава) нашы падраздзяленні на радзе ўчасткаў прадпрынялі разведку боем. Пасля агнявога налёту совецкія пехацінцы атакавалі праціўніка. У выніку рукапашнай схваткі нашы падраздзяленні выбілі немцаў і авалодалі іх пазіцыямі. Праціўнік кінуў у контратаку значныя сілы пяхоты і танкаў. Нашы часці адбілі ўсе контратакі немцаў і нанеслі ім вялікія страты.

* * *

Ва Усходняй Прусіі адбывалася артылерыйска-мінамётная перастрэлка. Снайперы Н-скага злучэння на працягу двух дзён знішчылі 63 нямецкіх салдат і афіцэраў. Наша авіяцыя зрабіла налёты на чыгуначныя станцыі Лік і Тройбург. Знішчана 5 паравозаў і 30 вагонаў. На тэрыторыі станцыі ўзніклі пажары.

* * *

На паўднёвым захадзе ад горада Остраленка атрады праціўніка, карыстаючыся туманам, прабавалі весці разведку. Нашы вартавыя пасты своечасова выявілі гітлераўцаў і рассеялі іх ружэйна-кулямётным агнём. Чырвонаармейцы таварышы Чысцякоў і Гардзееў, якія ахоўвалі праходы ў мінных палях, захапілі ў палон двух нямецкіх разведчыкаў і даставілі іх у штаб.

* * *

Авіяцыя Чырвонасцяжнага Балтыйскага флота патапіла ў Балтыйскім моры нямецкі транспарт вадазмяшчэннем у 6 тысяч тон, два вартавыя караблі і дзве быстраходныя дэсантныя баржы праціўніка.

* * *

Нашы войскі захапілі нямецкую палявую пошту. Сярод карэспандэнцыі знойдзена пісьмо Х. Швабе з нямецкага горада Любек, адрасаванае ў горад Рыгу нейкаму Ласману. У пісьме гаворыцца: «Нарэшце стала спакойна і я магу падумаць аб нашым утульным доме ў Рызе і аб цудоўным мінулым. Тут, у Любеку, вельмі дрэнна. Па 4—5 раз у дзень, ды ў дадатак яшчэ разок ноччу, мы бегаем з чамаданамі ў бомбасховішча. Наш пераезд з Рыгі сюды быў жахлівым. Мы не спалі чатыры ночы. Мыслі і падзеі на зварот у Рыгу не пакідаюць нас ні на адну мінуту. Мы штодзённа пытаем сябе: калі-ж мы зноў вернемся ў Рыгу і зноў зажывём добра. Па сутнасці Рыга стала для нас другой радзімай у той час, як у Любеку мы цяпер блукаем амаль як чужыя».

Як вядома, адразу-ж пасля акупацыі Рыгі нямецка-фашысцкімі войскамі ў горад нахлынулі нямецкія каланісты з розных раёнаў Германіі. Гітлераўскія марадзёры і бандыты ў цывільным адзенні прыімчаліся за здабычай і, як саранча, накінуліся на совецкае дабро. Калі Чырвоная Армія пачала выкідаць немцаў з Совецкай Латвіі, фашысцкія каланісты сабралі пажыткі, галоўным чынам чужыя, і ўцяклі з горада як угарэлыя. Разам з другімі ўбраўся ва свваясі і Х. Швабе. Ледзь апамятаўшыся ад спалоху, немцы ўжо мараць аб звароце ў Рыгу, каб зноў сесці на шыю латвійскаму народу. Відавочна, усе ранейшыя ўрокі не пайшлі на карысць Х. Швабе і яму падобным. Яны яшчэ квапяцца на гарады і багацце Совецкага Саюза. Такія-ж нахабныя, такія-ж тупыя гітлераўцы ніяк не могуць зразумець, што совецкая зямля назаўсёды ачышчана ад фашысцкай сволачы. Не бачыць больш немцам ні Рыгі, ні другіх нашых гарадоў. Патрапаныя і бітыя гітлераўцы нічаму не навучыліся. Што-ж, Чырвоная Армія дасць ім яшчэ некалькі прадметных урокаў.

МАСКВА САЛЮТУЕ ДОБЛЕСНЫМ СОВЕЦКІМ АРТЫЛЕРЫСТАМ

19 лістапада ў дзень артылерыі Масква ўрачыста адзначыла баявыя заслугі совецкіх артылерыстаў у барацьбе з нямецка-фашысцкімі захопнікамі.

Ледзь згусцеў вячэрні змрок, дзесяткі тысяч масквічоў рушылі да Краснай плошчы, да Крэмлёўскай набярэжнай, да Маскварэцкага, Вялікага каменнага мастоў. Калі ў марозным паветры загучэлі пазыўныя маскоўскай радыёстанцыі — гэтыя веснікі многіх радасных перамог, — у небе, зацягнутым воблакамі, бліснулі вогненныя прамені пражэктароў. На іх асляпляльным фоне чотка выступілі велічныя контуры Спасскай вежы і Гістарычнага музея.

Уважліва слухае Красная плошча, як і ўся Масква, загад Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Маршала Совецкага Саюза таварыша Сталіна. Радыё разносіць словы загада на ўсю краіну.

Яго слухае фронт, слухаюць артылерысты на беразе Віслы і Невы, у Чэхаславакіі, у гарах Венгрыі, Усходняй Прусіі. І масквічы, як і ўвесь совецкі народ, раздзяляюць радасць за высокую пахвалу, атрыманую артылерыстамі ад таварыша Сталіна, ганарацца высокімі поспехамі совецкай артылерыі.

19 гадзін. Неба над Крэмлём азараецца пурпурным святлом, і ў той-жа міг паветра агаламшае магутны гарматны залп. Меркне святло пражэктараў, каб уступіць месца тысячам рознакаляровых агнёў з траскам ракет.

Яны афарбоўваюць сталіцу чырвонымі, зялёнымі, жоўтымі, сінімі агнямі. У іх асляпляльным мазаічным ззянні вырысоўваюцца апранутыя першым снегам вуліцы і плошчы, запружаныя лікуючымі натоўпамі масквічоў.

Адзін за другім грымяць дваццаць артылерыйскіх залпаў. Велічна і грозна салютуюць гарматы Масквы ў чэсць доблесных совецкіх артылерыстаў.

Салют трансліраваўся па радыё. Яго слухалі фронт і ўся краіна.

ТАСС.

Агні салюта над Мінскам

Працоўныя горада ведалі, што сталіца Беларусі будзе салютаваць у чэсць совецкай артылерыі, якая праславілася сваім сакрушальным агнём на франтах Айчыннай вайны. Людзі з нецярпеннем чакалі гэтага часу.

Роўна ў 19 гадзін раздаліся першыя артылерыйскія залпы і ўсё неба пакрылася рознакаляровымі агнямі. Народ сабраўся на вуліцах, плошчах, на балконах. Шчаслівыя і радасныя, жыхары сталіцы любаваліся прыгожым вогненным феерверкам — салютам у чэсць бліскучых перамог магутнай совецкай артылерыі.

У Соўнаркоме СССР

Аб мерапрыемствах па ўвекавечанню памяці І. А. КРЫЛОВА ў сувязі са стагоддзем з дня яго смерці

У сувязі са спаўняючымся 21 лістапада 1944 г. стагоддзем з дня смерці вялікага рускага паэта-байкапісца Івана Андрэевіча Крылова, Совет Народных Камісараў Саюза ССР пастанавіў:

1. Пабудаваць у г. Калініне помнік І. А. Крылову.

2. Перайменаваць Талмазаў завулак у г. Ленінградзе ў завулак Крылова.

3. Перайменаваць Вольную вуліцу у г. Калініне ў вуліцу Крылова.

4. Устанавіць у чытальным зале бібліятэкі імені Салтыкова-Шчэдрына ў Ленінградзе бронзавы бюст І. А. Крылова.

5. Прысвоіць імя І. А. Крылова:

а) раённай дзіцячай бібліятэцы Фрунзенскага раёна г. Ленінграда;

б) сямігадовай мужской школе № 24 г. Ленінграда.

6. Устанавіць мемарыяльную дошку на доме № 18 па Садовай вуліцы ў г. Ленінградзе, дзе жыў І. А. Крылоў.

7. Устанавіць стыпендыю імені І. А. Крылова ў наступных навучальных установах:

а) Маскоўскім ордэна Леніна Дзяржаўным універсітэце імені М. В. Ламаносава — 2 стыпендыі па 400 рублёў у месяц кожная для студэнтаў філалагічнага факультэта і 1 стыпендыю ў размеры 800 руб. у месяц для аспірантаў кафедры рускай літаратуры;

б) Ленінградскім ордэна Леніна Дзяржаўным універсітэце — 2 стыпендыі па 400 рублёў у месяц кожная для студэнтаў філалагічнага факультэта і 1 стыпендыю ў размеры 800 рублёў у м-ц для аспірантаў кафедры рускай літаратуры;

в) літаратурным інстытуце Саюза Совецкіх Пісьменнікаў — 4 стыпендыі для студэнтаў па 400 рублёў у месяц кожная;

г) Калінінскім дзяржаўным педагагічным інстытуце імені М. І. Калініна — 2 стыпендыі па 400 рублёў у месяц кожная для студэнтаў факультэта мовы і літаратуры.

Крылоўскія дні ў Мінску

Працоўныя сталіцы Беларусі Мінска шырока адзначаюць стагоддзе з дня смерці вялікага байкапісца Івана Андрэевіча Крылова.

На ўсіх прадпрыемствах, ва ўстановах і навучальных установах праводзяцца гутаркі і даклады аб жыцці і літаратурнай дзейнасці Крылова. У бібліятэках, партыйных кабінетах горада арганізаваны выстаўкі твораў і рэпрадукцыі партрэтаў вялікага байкапісца.

Беларускае дзяржаўнае выдавецтва падрыхтавала да выдання зборнік выбраных баек Крылова.

26 лістапада будзе праведзен вялікі ўрачысты вечар, прысвечаны памяці Крылова. На вечары з дакладам аб творчасці геніяльнага байкапісца выступіць навуковы супрацоўнік Акадэміі навук БССР М. Ларчанка. Пасля даклада беларускія паэты прачытаюць рад баек Крылова ў перакладзе на беларускую мову.

ХРОНІКА

Соўнарком Саюза ССР назначыў генерала арміі Булганіна Н. А. Намеснікам Народнага Камісара Абароны СССР.

ПРАЦУЮЦЬ З ПАВЫШАНАЙ ЭНЕРГІЯЙ

Рабочыя завода, дзе дырэктарам тав. Гудовіч, за першую палавіну лістапада месяца дабіліся высокіх паказчыкаў прадукцыйнасці працы. Натхнёны дакладам правадыра, увесь калектыў гэтага прадпрыемства самаадданa працуе для патрэб фронта і краіны. Па асноўнаму цэху завода заданне, даручанае майстру Цімоніну, за першую палавіну лістапада месяца было выканана на 150 процантаў. Брыгада стаханаўца тав. Хмара выканала свой вытворчы план на 220 процантаў, а рабочыя Доўнар і Казлоў далі на 250 процантаў выканання нормы. Добра працуюць таварышы Міланаў, Уманцаў, Радзіёнаў, Клімовіч і другія. Свой вытворчы план за першую палавіну лістапада яны выканалі больш чым на 200 процантаў.

Ва ўсіх цэхах завода наладжана сацыялістычнае спаборніцтва, якое паспяхова разгарнулася ў перадкастрычніцкія дні. Майстар тав. Юдаў сваё вытворчае заданне выканаў на 145 процантаў. Асабліва інтэнсіўна працавала брыгада тав. Кастыгава. Вытворчае заданне яна выканала на 220 процантаў. Адзін з лепшых работнікаў гэтай брыгады тав. Паус сістэматычна выконвае сваю норму на 250 процантаў. Рабочыя аддзелачнага цэха таварышы Былінскі, Кураўцаў, Зіноўеў і другія побач з высокай прадукцыйнасцю працы дабіліся добрай якасці выпускаемай прадукцыі. Выдатных поспехаў у лістападзе дасягнулі і будаўнічыя рабочыя. Лепшая брыгада бятоншчыкаў тав. Баранава выканала свой план на 192 проценты.

Па ўсіх цэхах завода горача абмеркаван зварот металургаў Магнітагорска і Кузнецка. Соцыялістычнае абавязацельства гэтых прадпрыемстваў, якое праходзіць пад лозунгам: «Дапаможам Чырвонай Арміі дабіць фашысцкага звера і ўзняць над Берлінам сцяг перамогі», натхніла рабочых завода на новыя вытворчыя перамогі. Калектыў прадпрыемства абавязаўся план выпуску прадукцыі ў лістападзе месяцы выканаць на 105 проц., а ў снежні — на 110. Аднаўленне вытворчых цэхаў корпуса № 4, станцыі перакачкі і першай чаргі кацельнай рабочыя завода рашылі закончыць датэрмінова.

Большасць рабочых прадпрыемства — былыя партызаны. Частка з іх яшчэ не поўнасцю авалодала вытворчымі прафесіямі. Улічваючы гэта, завод узяў таксама абавязацельства аб арганізацыі да 1 снежня вячэрняй школы для дарослых на 300 чалавек і аб шырокім разгортванні індывідуальнага і брыгаднага абучэння ў вытворчых і падсобных цэхах.

ДОБРАЯКАСНА АДРАМАНТУЕМ ТРАКТАРЫ

Як толькі прыйшла Чырвоная Армія, мы з партызанскага атрада вярнуліся ў сваю МТС. Падыходзіла ўборка ўраджаю, трэба было хутчэй рамантаваць трактары, сельскагаспадарчыя машыны, аднаўляць майстэрню. Балюча было глядзець на руіны, якія пакінулі немцы на месцы нашай МТС, дзе я дзесяць год працаваў трактарыстам. На сядзібе МТС не асталося ні аднаго цэлага трактара, ні адной машыны. За месяц стараннай работы мы адрамантавалі 8 трактараў і 5 малатарань.

На гэтых-жа трактарах мае таварышы — трактарысты паехалі працаваць у калгасы. Я некаторы час аставаўся на рамонтных работах і толькі ў пачатку кастрычніка атрымаў трактар і пачаў працаваць у сельгасарцелі «Росквіт комунізма».

З першых дзён ворыва я ўключыўся ў соцыялістычнае спаборніцтва. На тры дні раней тэрміну я закончыў зяблевае ворыва ў гэтым калгасе. Пасля пераезду ў калгас «Чырвоны бор», дзе таксама давезены план зяблевага ворыва закончыў датэрмінова. У перадсвяточныя дні працаваў у калгасе «Новае Кавалёва». Узорваў за дзень па 5,5 гектараў глебы пры норме 3 гектары. Усяго за месяц узараў на зіму 110 гектараў глебы.

Цяпер у нашай МТС пачаўся асенне - зімовы рамонт трактароў і сельскагаспадарчых машын. Даклад правадыра народаў таварыша Сталіна аб 27-й гадавіне Вялікага Кастрычніка натхніў нас, трактарыстаў, на новыя вытворчыя перамогі. Як у часе палявых работ, так і на рамонце будзем дабівацца высокіх вытворчых паказчыкаў. Я абавязваюся за два тыдні добраякасна закончыць рамонт свайго трактара. Каб хутчэй і больш высокаякасна былі адрамантаваны ўсе трактары нашай МТС, я выклікаў на соцспаборніцтва трактарыстаў Антона Меркуля, Васіля Бабука і другіх.

Для капітальнага рамонту трактароў у нас ёсць ужо неабходныя часткі. У МТС завезены каленчатыя валы, падшыпнікі, шасцяронкі і іншыя неабходныя часткі.

Аляксандр ЖАЎНЕРЧЫК,
трактарыст Пухавіцкай МТС.

АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВЫ ЧЫГУНАЧНІКАЎ

Канкрэтнымі справамі адказваюць чыгуначнікі Заходняй чыгункі на зварот металургаў Магнітагорска і Кузнецка. Паравознікі, вагоннікі і пуцейцы абавязаліся ўзмацніць дапамогу Чырвонай Арміі, перад якой стаіць вялікая задача — давяршыць разгром нямецка-фашысцкіх захопнікаў і ўзняць над Берлінам сцяг перамогі.

У паравозным дэпо, дзе начальнікам тав. Кузняцоў—небывалы ўздым. Тут кожны рабочы імкнецца прынесці вытворчы падарунак. Слесары і механікі праводзяць прамыўку паравозаў якасна і ў кароткі тэрмін. Паравозныя брыгады машыністаў Уладзіміра Карповіча і Алеся Астроўскага поўнасцю падрыхтавалі свой лакаматыў да зімы і цяпер дакладна па графіку водзяць эшалоны і эканомяць паліва. Машыністы тт. Грыгар'ян, Рубін, Канецкі прывялі цяжкаважкія эшалоны з павышанай хуткасцю.

— Мы прыкладзем усе сілы і здольнасці,—заявілі паравознікі на сваім сходзе, — каб своечасова дастаўляць эшалоны да месца назначэння.

Калектыў 8-й дыстанцыі пуці, які ўзначальвае тав. Хадасевіч, за кароткі час аднавіў 74 пуцявыя будкі, 11 казарм і поўказарм, перашыў і адрамантаваў звыш 360 кілометраў чыгуначнага палатна. Сіламі калектыва пуцейцаў нарыхтавана 23.000 шпал. Дыстанцыя пуці добра падрыхтавалася да зімы. На ўсім яе ўчастку чыгункі пастаўлены шчыты і снегазагараджальныя плятні, адрамантаван снегаачышчальнік.

За ўзорную работу калектыву ўручан пераходны Чырвоны Сцяг Дзяржаўнага Камітэта Абароны. Загадам начальніка Заходняй чыгункі 91 стахапавец з ліку калектыва дыстанцыі прэміраван.

У гэтыя дні пуцейцы працуюць з яшчэ большай энергіяй, каб і надалей трымаць пераходны чырвоны сцяг. Тут па-ранейшаму ў авангардзе старыя чыгуначнікі-комуністы. Член партыі тав. Калеснікаў працуе на вузле звыш 20 год. Ён перадае свой вопыт работы маладому папаўненню. За тры месяцы тав. Калеснікаў абучыў 14 маладых рабочых пуцявой справе. Таксама добра паставіў работу майстар тав. Пражка. Яго ўчастак выходзіць у лік перадавых.

Узорнай работай сярод пуцейцаў асабліва вызначаюцца абходчык тав. Торба, пуцявыя рабочыя таварышы Малесь, Прохар і Казел. Норму выпрацоўкі яны выконваюць на 190—200 процантаў. Пуцявы рабочы партызан Айчыннай вайны тав. Іваноў, стаўшы на стаханаўскую вахту, выконвае дзённае заданне на 220—225 процантаў.

Вл. ФЕДАРАЎ.

У фонд перамогі

МАЗЫР. (Кар. «Звязды»). Азнаёміўшыся з дакладам таварыша Сталіна аб 27-й гадавіне Вялікага Кастрычніка, многія калгасы Мазырскага раёна прыступілі да звышпланавай здачы бульбы ў фонд Чырвонай Арміі. Так, сельгасарцель імені Варашылава, Бабруўскага сельсовета, здала ў фонд перамогі 145 цэнтнераў бульбы. 50 цэнтнераў здалі калгаснікі сельгасарцелі «1 Мая», гэтага-ж сельсовета. Да звышпланавай здачы бульбы прыступілі калгасы «Чырвоны партызан», «Калгаснік Мазыршчыны», імені Карла Маркса і іншыя.

НОВЫЯ АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВЫ ШВЕЙНІКАЎ

Работнікі швейнай арцелі «Новы шлях» Мінскага гарпрамсаюза ў адказ на зварот работнікаў Магнітагорскага і Кузнецкага металургічных камбінатаў імені Сталіна абавязаліся выканаць гадавы план да 12 снежня і выпусціць дадаткова на 10 тысяч рублёў прадукцыі.

У рамесніцкіх вучылішчах і школах ФЗН

Ва ўсіх рамесніцкіх вучылішчах і школах ФЗН Мінскай вобласці былі праведзены мітынгі, прысвечаныя дакладу і загаду таварыша Сталіна да 27-й гадавіны Кастрычніка. Радасна віталі вучні поспехі доблеснай Чырвонай Арміі, якая вызваліла іх родную Беларусь.

— Фашысцкая погань выкінута назаўсёды з совецкай зямлі, — гаварылі выступаўшыя на мітынгу вучні 11 рамесніцкага вучылішча металістаў.—Родная совецкая ўлада зноў дала нам магчымасць вучыцца і набыць цікавыя і патрэбныя краіне прафесіі.

У адказ на высокую ацэнку таварышом Сталіным працоўнага гераізма совецкага народа вучні 11 рамесніцкага вучылішча ўзялі на сябе абавязацельства вучыцца толькі на выдатна і добра і актыўна ўдзельнічаць у аднаўленні беларускай сталіцы. У кастрычніку вучні гэтага вучылішча, замест 400 гадзін па ўстаноўленай для іх норме, адпрацавалі 700 гадзін. Так-жа інтэнсіўна вядуць яны аднаўленчыя работы і ў лістападзе.

26-я школа ФЗН і 3-е рамесніцкае вучылішча праходзяць вытворчую практыку непасрэдна на заводах. Яны ўзялі на сябе абавязацельства поўнасцю выконваць вытворчыя заданні і зрабіцца сапраўднымі майстрамі сваёй справы.

На аднаўленні вакзала, жылога дома па Гарбарнай вуліцы і бібліятэкі імені В. І. Леніна ўдзельнічаюць вучні 24 і 25 школ ФЗН. На гэтых работах яны даюць высокую прадукцыйнасць працы. Маладыя аднаўленцы стараюцца не адставаць ад старэйшых рабочых.

Ва ўсіх школах і вучылішчах вобласці зараз праводзіцца глыбокае вывучэнне гістарычных дакументаў — даклада і загада таварыша Сталіна да 27-й гадавіны Кастрычніка.

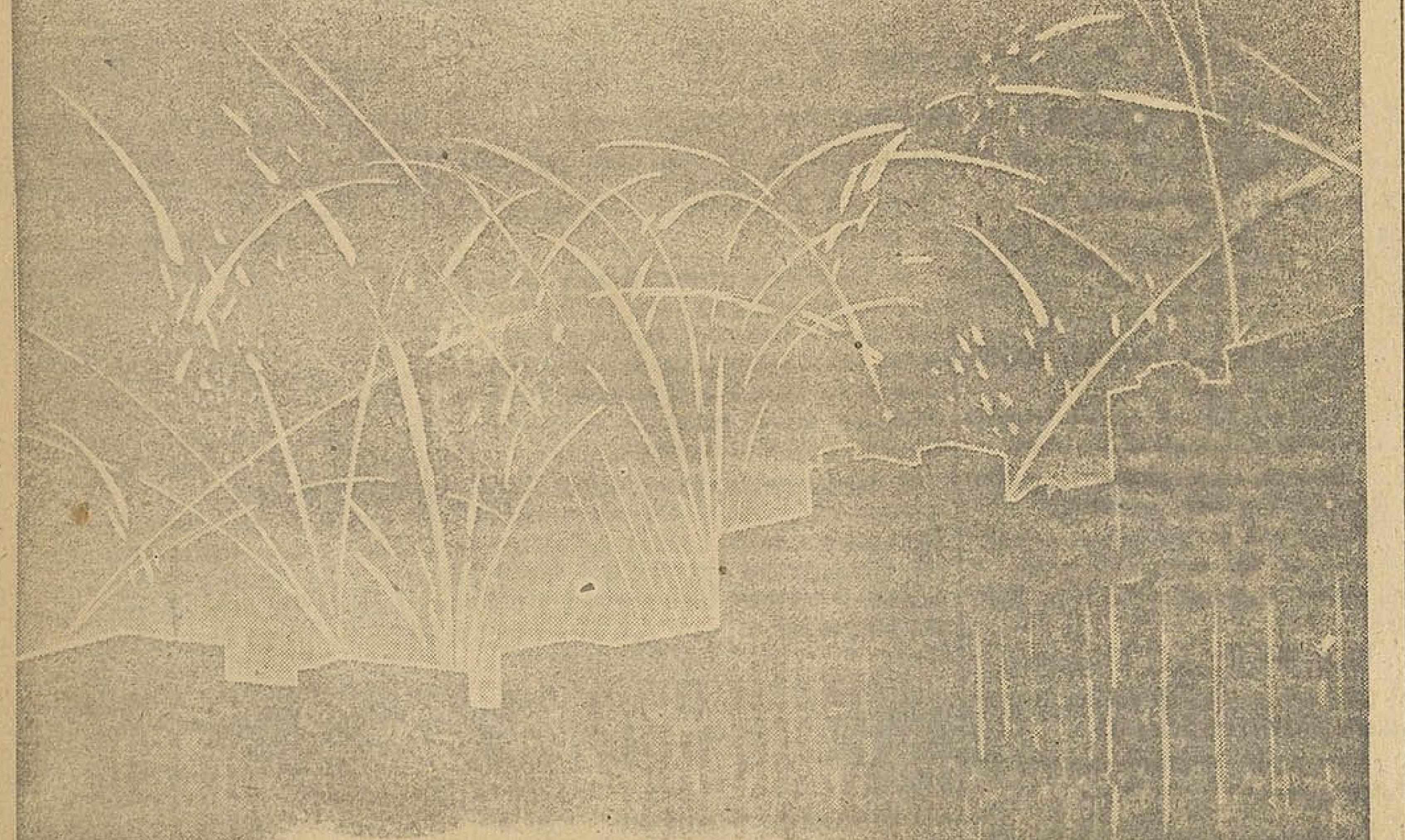

Мінск 19 лістапада. Сталіца салютуе ў часць доблеснай савецкай артылерыі.
Фота Л. Мазелева і А. Карніцкага.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

Агітацыйна-масавая работа дапамагае адбудоўваць гаспадарку

Бальшавікі Камарынскага раёна, Палескай вобласці, правялі вялікую палітычна-масавую работу па мабілізацыі працоўных на хутчэйшую ліквідацыю вынікаў гаспадарання нямецкіх акупантаў.

У раёне адноўлены і арганізацыйна-гаспадарча ўмацаваны 43 калгасы. У калгасах паспяхова праведзены сельскагаспадарчыя работы і выкананы ўсе дзяржаўныя абавязацельствы. Апрача таго ў раёне адноўлены і пушчаны ў эксплоатацыю тры паравыя млыны, крупадзёрка, цыркулярка, скуравальня, шавецкая і кравецкая арцелі. Для пагарэльцаў калгаснікаў пабудавана больш 1.000 дамоў, з іх для сем'яў ваеннаслужачых і партызан 479. У калгасах створаны 43 фермы буйной рагатай жывёлы, якія камплектуюцца за лік [illegible] калгаснікаў і завозу жывёлы з усходніх абласцей Саюза.

Пры праведзенні палітычна-масавай работы сярод насельніцтва скарыстоўваюцца разнастайныя формы і метады. У раёне працуе 17 агітгуртоў, якія аб'ядноўваюць 130 агітатараў. Агітатары цесна звязаны з калгаснымі масамі. Ад іх калгаснікі і калгасніцы штодзённа даведваюцца аб падзеях на франтах Айчыннай вайны, аб працоўных подзвігах рабочых, калгаснікаў і інтэлігенцыі ў совецкім тыле і аб міжнародных падзеях. Пры дапамозе агітатараў у калгасах і брыгадах рэгулярна выпускаюцца насценныя газеты і баявыя лісткі. Так, напрыклад, толькі за час уборкі ўраджаю ў калгасах было выпушчана 1.637 насценных газет і баявых лісткоў. У кожным калгасе ўстаноўлены газетныя вітрыны.

Не толькі словам, але і справай агітатары ўплываюць на калгаснікаў. У калгасе «Чырвоны барацьбіт», Асарэвіцкага сельсовета, па ініцыятыве агітатараў у часе ўборкі ўраджаю былі створаны стаханаўскія звенні, паміж якімі было разгорнута соцыялістычнае спаборніцтва за [illegible]. Асабліва вызначаліся звяно агітатара [illegible] Шэўчанка і звяно тав. Шышла. Кіраўнікі звенняў самі выконвалі нормы на 200—350 процантаў. Актыўна ўдзельнічала ва ўборцы ўраджаю агітатар настаўніца тав. Падвербная. Яна выконвала норму на 150 — 200 процантаў. Апрача таго настаўніца арганізавала вучняў на збор каласоў. У выніку добра наладжанай агітацыйна-масавай работы гэты калгас з'яўляецца перадавым у раёне па выкананню ўсіх палітычна-гаспадарчых кампаній.

Па прыкладу агітатараў сельгасарцелі «Чырвоны барацьбіт» працавалі агітатары В. Жараўскага, Н. Іолчанскага і Чыкалавіцкага сельсоветаў. У калгасе «Рухавік рэволюцыі», В. Жараўскага сельсовета, агітатары тав. Ефіменка і заслужаная настаўніца рэспублікі тав. Акулышына ўвесь час знаходзіліся сярод калгаснікаў на палях. Яны павядамлялі ім аб гераічных перамогах Чырвонай Арміі, натхнялі на добрую работу. Агітатар звеннявая тав. Шарая са сваім звяном выконвала дзённыя нормы на праполцы на 150—170 процантаў. Гэты калгас своечасова і добраякасна правёў усе сельскагаспадарчыя работы, выканаў дзяржаўныя абавязацельствы і здаў у фонд Чырвонай Арміі 610 пудоў хлеба.

Такім чынам дзейсная агітацыйна-масавая работа дала магчымасць раёну своечасова выканаць усе сельскагаспадарчыя работы і абавязацельствы калгасаў і калгаснікаў перад дзяржавай.

Поспех вырашэння гаспадарчых задач во многім залежыць ад таго, як партыйныя, совецкія, комсамольскія арганізацыі ўзброены марксісцка-ленінскай тэорыяй. Таму райком партыі ўдзяляе вялікую ўвагу ідэйна-палітычнаму росту кожнага комуніста, комсамольца і беспартыйнага бальшавіка. З гэтай мэтай створана 39 гурткоў па вывучэнню кнігі таварыша Сталіна «Аб Вялікай Айчыннай вайне Совецкага Саюза». Гурткамі ахоплена 25 комуністаў, 240 комсамольцаў і 397 беспартыйных таварышаў. Заняткі ў гуртках адбываюцца два разы ў тыдзень. Лепшымі гурткамі з'яўляюцца: калектыў фінбанкаўскіх работнікаў (кіраўнік тав. Грыб), калектыў лесгаса (кіраўнік тав. Авімаў), калектыў Асарэвіцкай НСШ (кіраўнік тав. Канцавая) і калектыў Баршчоўскай НСШ (кіраўнік тав. Талкачоў). У гэтых гуртках [illegible] добра рыхтуюцца.

Сярод калгаснікаў вывучэнне кнігі таварыша Сталіна праходзіць шляхам чытанняў і гутарак, якія праводзяць агітатары.

Для тых комуністаў і комсамольцаў, якія самастойна вывучаюць кнігу таварыша Сталіна, было прачытана 8 лекцый, праведзена 11 калектыўных і 13 індывідуальных гутарак. Многія комуністы і комсамольцы, закончыўшы вывучэнне кнігі таварыша Сталіна, прыступілі да вывучэння «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)».

Каштоўным мерапрыемствам, накіраваным на паляпшэнне агітацыйна-прапагандысцкай работы ў раёне, з'яўляецца [арганіза]цыя раённай партыйнай школы і школы для сельскага актыва па вывучэнню «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)» і кнігі таварыша Сталіна «Аб Вялікай Айчыннай вайне Совецкага Саюза».

Наладжваючы агітацыйна-масавую работу, павышаючы ідэйны ўзровень комуністаў і беспартыйных большэвікоў, партыйная арганізацыя раёна змагаецца за паспяховае аднаўленне разбуранай ворагам гаспадаркі.

Вл. ЕЛЬНІЦКІ,
адказны рэдактар камарынскай раённай газеты «За радзіму».

У БАРАНАВІЦКІМ ПАРТКАБІНЕЦЕ

БАРАНАВІЧЫ, 18 лістапада. (БЕЛТА). Вялікую работу сярод насельніцтва праводзіць партыйны кабінет горада. На прадпрыемствах і ва ўстановах лектары правялі дзесяткі лекцый на розныя палітычныя тэмы. Агітатары сістэматычна атрымліваюць у парткабінеце кансультацыі і неабходную літаратуру. Вялікая дапамога аказваецца рэдкалегіям насценных газет.

Парткабінет арганізаваў сем фотавыставак. Сярод іх: «Аднаўленне народнай гаспадаркі і культуры Совецкай Беларусі», «Героі-партызаны».

БАЦЬКА РАЗАМ З СЫНАМ

Я прачытала ў газеце Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР «Аб прысваенні многадзетным мацярам пачэснага звання «Маць-гераіня». Ад чыстага сэрца вітаю гераінь. Разам з імі радуюся, што яны здолелі выхаваць дружную сям'ю, што многія іх дзеці зараз са зброяй у руках громяць праклятага ворага ў яго ўласнай бярлозе.

Чацвёрты год ідзе вайна за шчасце ўсяго чалавецтва супроць нямецкіх бандытаў. Хутка фашысцкая гадзіна будзе раздаўлена.

У гэтай барацьбе самы актыўны ўдзел прымае мой муж—палкоўнік танкавых войск Кузняцоў, які мае 7 урадавых узнагарод. Разам з бацькам зараз ваюе мой сын Эдуард. Я веру, што сын ні ў чым свайго бацькі будзе таксама бясстрашна знішчаць ворага на сваім стальным кані—магутным совецкім танку.

У мяне ёсць яшчэ два сыны: 5-гадовы Валерый і 3-гадовы Анатолій. Я пастараюся выхаваць з іх сапраўдных сыноў совецкай зямлі. Я навучу іх ненавідзець ворага, помсціць яму ўсюды, дзе б ён ні з'явіўся. Я навучу Валерыя і Анатолія моцна любіць сваю радзіму, якая так многа і нястомна клапоціцца аб усіх совецкіх дзецях.

М. А. КУЗНЯЦОВА,
хатняя гаспадыня.

ПІСЬМЫ Ў РЭДАКЦЫЮ

НЕДААЦЭНЬВАЮЦЬ РОЛЮ РАДЫЁВУЗЛА

Каму прыходзіцца бываць у далёкім раёне, той ведае, якое вялікае значэнне мае тут радыёвузел. Гэта, бадай, адзіны пункт, пры дапамозе якога ёсць магчымасць штодзённа слухаць апошнія навіны, палітычныя і мастацкія інфармацыі. [illegible] культурныя і навуковыя тэмы.

Але, на вялікі жаль, кіраўніцтва Клічаўскага раёна не надае належнай увагі гэтай важнейшай справе.

Абласное ўпраўленне сувязі дало нам добрую радыёапаратуру і на першы раз прапанавала ўстанавіць 30 радыёпунктаў, але да гэтага часу радыёвузлу не прадастаўлена асобнае прыстасаванае памяшканне, без чаго безумоўна, немагчыма распачаць работу.

Старшы тэхнік П. КРЭНКЕЛЬ.

ПАШТОВЫЯ СПРАВЫ

Няма чоткасці ў рабоце апарата пошты гор. Гродна, аб чым гавораць наступныя факты. Тэлеграму з Мінска ў Гродна вы атрымаеце праз 20 дзён пасля яе адпраўкі.

Днямі былі апушчаны пісьмы на маё імя ў паштовыя скрынкі па Совецкай вуліцы. Прайшло некалькі дзён, а пісем я не атрымаў. На пошце таксама гэтых пісем не аказалася. Яны мусіць спакойна ляжаць у паштовых скрынках.

Па тры дні не дастаўляецца падпісчыкам абласная газета «Гродненская праўда», з вялікім спазненнем атрымлівае чытач і цэнтральныя газеты.

У раёны і вёскі газеты і карэспандэнцыі дастаўляюцца з яшчэ большым спазненнем, чым у горадзе.

Я. ГРЫШЫН.

НІКАЛАЙ АБЫСКАЛАЎ

Гэта было летам, у часе гарачых баёў за Совецкую Беларусь.

На подступах да невялікай беларускай вёскі разгарэўся гарачы бой. З абодвух бакоў удзельнічалі пяхота, артылерыя, танкі і самалёты. Чырвоныя воіны наступалі. Вораг зацята абараняўся.

Смела вёў па полю бою свой танк гвардзеец Нікалай Абыскалаў. Ён змагаўся на зямлі сваёй роднай Гомельшчыны, змагаўся за сваю Беларусь. Як і належыць комуністу, Нікалай ішоў у атаку першым. На вялікай скорасці ўварваўся ён у варожае логава. Гусеніцамі танка мяў і душыў ён гітлераўскую погань, а тых, якія прабавалі ўцячы, забіваў з кулямёта і гарматы. Ужо больш сотні знішчаных фрыцаў валяліся ззаду, а танкіст, не ведаючы стомы, ішоў уперад. Ён помсціў ворагу за кроў беларускіх людзей.

У ходзе бою Нікалай заўважыў, што на правым флангу нашай пяхоты здарылася замінка. Немцы моцным артылерыйска-мінамётным агнём загарадзілі шлях наступаючым. Туды, на варожыя батарэі, павёў свой танк Нікалай. Ён налецеў на нямецкі шасціствольны мінамёт і раздушыў яго. Яшчэ 10 фашысцкіх салдат знайшлі сабе смерць.

Варожы снарад папаў у танк героя. Гармата выйшла са строю, загарэлася машына. Але працуе яшчэ матор, цэлыя гусеніцы, дзейнічае кулямёт. Яшчэ б'ецца сэрца комуніста, поўнае палкай нянавісці да ворага.

— Уперад!—камандуе Абыскалаў, і танк, агорнуты полымем, урываецца на агнявыя пазіцыі варожых батарэй.

Звар'яцеўшы ад страху, гітлераўцы кідаюць свае гарматы і пускаюцца на ўцёкі. Але іх косіць доўгая чарга кулямёта. Танк гарыць. Як вогненны ўраган, кружыцца ён па варожай батарэі. У гэтым вогненным урагане беларускі воін. Ён змагаецца да апошняй кроплі крыві, да апошняга ўздыху. Разам з апошнім патронам у дыску кулямёта, разам з апошнім водбліскам полымя на танку абрываецца жыццё выдатнага танкіста, гвардыі старшага лейтэнанта Нікалая Абыскалава.

* * *

Вестка аб гераічным подвігу вернага сына беларускага народа Нікалая Абыскалава з хуткасцю маланкі абляцела падраздзяленні часці. Даведаліся аб ім і ў штабе злучэння. А праз некаторы час сярод байцоў была распаўсюджана баявая інфармацыя, у якой гаварылася:

— Таварышы байцы-гвардзейцы!

У баі за Беларусь загінуў геройгвардзеец танкіст Нікалай Абыскалаў. За радзіму-маці, за яе чэсць і свабоду ён аддаў сваё жыццё. З багатырскай сілай ён граміў ворага і з чэсцю выканаў свой абавязак перад Радзімай.

Сёння па загаду камандзіра часці яго іменем названы танк лепшага экіпажа батальёна—гвардыі лейтэнанта Колычава. Імя Нікалая Абыскалава навечна занесена ў спісы афіцэраў падраздзялення.

У батальёне адбыўся мітынг, прысвечаны перадачы танка «Нікалай Абыскалаў» гвардыі лейтэнанту Колычаву.

Прымаючы танк імені героя, гвардыі лейтэнант Колычаў перад сваімі байцамі, сяржантамі і афіцэрамі пакляўся, што ён будзе ад пачатку і да канца верны свяшчэннаму абавязку ў барацьбе з ворагам.

— Імя нашага баявога таварыша,—заявіў ён,—мы з чэсцю і гордасцю пранясем у баях. Мы запэўняем камандаванне, што ў баях за Беларусь памножым славу Нікалая Абыскалава. Мы так, як і ён, будзем змагацца самаадданa, не шкадуючы жыцця. Праз агонь жорсткіх баёў мы пранясем гвардзейскі сцяг уперад, на захад.

* * *

Гэта было нядаўна. Група нашых танкаў вырвалася з лагчыны і рынулася на варожыя траншэі. На барту адной з машын надпіс: «Нікалай Абыскалаў». Яе вядзе ў бой гвардыі лейтэнант Колычаў.

Баявая задача танкістаў была нялёгкай: трэба гусеніцамі танкаў і агнём гармат і кулямётаў пралажыць шлях пехацінцам. Машына Колычава ішла ў галаве калоны.

Развіўшы самую вялікую скорасць, галаўны танк уварваўся на ўскраіну вёскі. Ён раздушыў нямецкі дзот з кулямётам, разбурыў дом, пераўтвораны немцамі ў дот, і ўрэзаўся ў хлеў, дзе заселі гітлераўскія аўтаматчыкі.

Сцены хлева рухнулі ад магутнага ўдару. Ён стаў магілай для многіх фашысцкіх вояк. Некаторыя ўцалеўшыя фрыцы прабавалі выратавацца ўцёкамі, але іх усюды даганяў танк «Нікалай Абыскалаў» і бязлітасна душыў сваімі гусеніцамі, расстрэльваў з кулямёта.

Уперад рынулася чырвоная пяхота. Штыкамі і гранатамі яна прадаўжала рахунак помсты, пачаты экіпажам Колычава за героя-танкіста Нікалая Абыскалава.

Суровы шлях да перамогі. Па варожай зямлі, да Берліна вядзе ён. Гэты шлях пройдуць са славай баявыя саратнікі Нікалая Абыскалава. Яны з чэсцю пранясуць яго бяссмертнае імя да нашай перамогі.

С. РОЗУМ.

АДНОВІМ ЭНЕРГЕТЫЧНУЮ ГАСПАДАРКУ

Гутарка з Народным камісарам комунальнай гаспадаркі БССР тав. В. С. ЗАБЕЛА

За годы сталінскіх пяцігодак побач з ростам усёй народнай гаспадаркі расквітнела энергетыка рэспублікі. Магутнасць усіх электрагенератарных установак у 1941 годзе дасягала 148 тысяч кіловат, з якіх 53 тысячы кіловат прыходзілася на комунальныя электрастанцыі. Асноўнымі рухавікамі электрастанцый з'яўляліся паравыя турбіны, дызелі, лакамабілі і газагенератары. Адных толькі паратурбін налічвалася 40, з агульнай магутнасцю 78 тысяч кіловат. Найбольш буйнымі электрастанцыямі былі Белгрэс, мінскія ГЭС № 1 і ГЭС № 2, гомельская ГЭС № 1. Выпрацоўка электраэнергіі за 1940 год па рэспубліцы склала 530 мільёнаў кіловат-гадзін, у тым ліку 196 мільёнаў кіловат-гадзін—комунальнымі электрастанцыямі.

Нямецка-фашысцкія вандалы зруйнавалі энергетычную гаспадарку Беларускай ССР. З усіх энергаўстановак засталася ў рэспубліцы нязначная частка, ды ім патрабуецца капітальны рамонт.

З першых дзён вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў разгарнуліся аднаўленчыя работы на электрастанцыях. У Гомелі былі адноўлены два буйныя катлы і пушчан турбагенератар. Да канца бягучага года тут будзе ўведзена ў эксплаатацыю турбіна № 2. Уведзены ў строй Мінская, Бабруйская, Слуцкая, Навагрудская электрастанцыі. Хуткімі тэмпамі ідуць работы па аднаўленню Гродненскай электрастанцыі.

Па плану на 1945 год прадугледжваецца аднавіць усе гарадскія і многія раённыя электрастанцыі. Для выпрацоўкі электраэнергіі мяркуецца ў некаторых месцах скарыстаць рэкі. Ёсць поўная магчымасць пабудаваць гідраэлектрастанцыю на рацэ Уле. Выкананне гэтай работы забяспечыць электраэнергіяй Полацк, Лепель, Чашнікі, Віцебск. Збудаванне Кабелякскай электрастанцыі з уключэннем у сетку Белгрэса створыць устойлівую сістэму энергазабеспячэння гэтага раёна. Таксама можна пабудаваць гідрастанцыі на рэках Шчары, Вілія, Сож. Такім чынам можна будзе атрымаць вялікую колькасць электраэнергіі ад водаэнергетычных рэсурсаў рэспублікі.

У месцах, дзе нельга пабудаваць гідрастанцыі, і там, дзе магутнасць іх недастатковая, будуць ствараццa станцыі кандэнсацыйнага і цеплафікацыйнага тыпу на базе торфу. Прымяненне паліва другога віду будзе дапускацца толькі для спецыяльных рухавікоў (газагенератары, дызелі) і ў выключных выпадках на турбагенератарных устаноўках.

Асноўнай задачай у бліжэйшыя 3—4 годы па лініі комунальнай энергетыкі з'яўляецца ўвод не менш 60 тысяч кіловат магутнасцей. Задача партыйных і совецкіх арганізацый—аказаць усямерную дапамогу ў справе аднаўлення энергетычнай гаспадаркі.

АЖЫЛА ПРАМЫСЛОВАСЦЬ РАЁНА

ЧЭРЫКАЎ. (Кар. «Звязды»). Работнікі мясцовай прамысловасці Чэрыкаўскага раёна за кароткі тэрмін аднавілі многа прадпрыемстваў, разбураных і спаленых нямецкімі захопнікамі.

У раёне працуюць ужо 6 вадзяных і два ветраныя млыны. Адбудаван з руін цагельны завод. Ён даў 140 тысяч штук цэглы і 100 тон крэйды і вапны. Лепшая фармоўшчыца гэтага прадпрыемства тав. Чарнякова дае за змену 1.200 штук цэглы пры норме ў 1.000 штук.

[illegible].500 кубаметраў лесаматэрыялаў дасць чэрыкаўскі лесазавод, які таксама быў знішчан нямецкімі акупантамі. Рабочыя гэтага прадпрыемства, працуючы стаханаўскімі метадамі, хутка ўвялі яго ў строй. У кароткі тэрмін была адноўлена лесапільная рама, а механік завода тав. Пацягін датэрмінова ўстанавіў лакамабіль у 25 конскіх сіл і зараз заканчвае ўстаноўку лакамабіля ў 75 конскіх сіл.

Добра працуюць бандарная, сталярная і металаапрацоўчая майстэрні. Столяр тав. Перавознікаў кастрычніцкі план выканаў на 150 процантаў.

За 9 месяцаў прамысловасць раёна выпусціла на 475 тысяч рублёў прадукцыі.

У адказ на даклад таварыша Сталіна і бліскучыя перамогі Чырвонай Арміі работнікі мясцовай прамысловасці раёна абавязаліся прыкласці ўсе сілы да хутчэйшага аднаўлення ўсіх прадпрыемстваў, якія дзейнічалі да вайны, павялічыць выпуск прадукцыі, асвоіць выпуск тавару з мясцовай сыравіны, пачаць выпуск наждачных камняў і зубнога парашку.

За добрыя вынікі работы ў аднаўленні мясцовай прамысловасці Чэрыкаўскі раён атрымаў пераходны Чырвоны сцяг Магілеўскага абкома КП(б)Б і выканкома абласнога Совета дэпутатаў працоўных.

М. ЯРАВЫ.

Адбудова ідзе хуткімі тэмпамі

Кожны дзень з усіх раёнаў у сталіцу арданоснай Беларусі—Мінск—прыбываюць усё новыя і новыя рабочыя. Усе яны гараць жаданнем унесці свой працоўны уклад у справу адраджэння горада. Цяпер на будаўнічых аб'ектах працуе каля 2.500 рабочых. У адказ на даклад і заклік таварыша Сталіна аб 27-й гадавіне Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі яны бяруць на сябе канкрэтныя соцыялістычныя абавязацельствы па датэрміновай адбудове аб'ектаў.

На аднаўленні будынка партыйнай [illegible] і 5-кватэрнага дома Сталінскага райсовета калектыў будаўнікоў у кароткія тэрміны закончыў цяслярныя, сталярныя і штукатурныя работы. Цяпер ідзе афарбоўка драўляных канструкцый і пабелка сцен. Таксама хутка будзе здана ў эксплаатацыю памяшканне паліклінікі.

Напалавіну закончаны работы па адбудове памяшкання 3-га Дома Советаў. Скараснымі метадамі ідзе будаўніцтва інтэрнатаў для рабочых, складскіх памяшканняў і баз абласнога будаўнічага трэста. На аб'екты трэста кожны дзень прыбываюць будаўнічыя матэрыялы і інструменты.

Мастацкая самадзейнасць у школе

Ініцыятарамі аднаўлення школы № 7 былі настаўнікі Стачкоўскі і Баранаў. На іх заклік прышлі вучні і іх бацькі. Яны прыносілі неабходны для аднаўлення школы будаўнічы матэрыял. Так, [illegible] сабралі дастатковую колькасць чарапіцы для рамонту даха і шкла для акон.

Настаўнікі Баранаў і Стачкоўскі з тапарамі ў руках рамантавалі дах. Калі закончылі гэту работу, яны пачалі ўстаўляць шыбы ў вокны. У гэты-ж час бацькі і школьнікі ачышчалі класы ад смецця і прыводзілі школьны двор у парадак. Школа да ўстаноўленага тэрміна была гатова. 1 верасня яна запоўнілася звонкай дзетварой.

Зараз тут праходзіць напружаная [illegible]ая вучоба. Пасля званка з шумам выбягаюць у калідор вясёлыя і ажыўленыя вучні. Кожны дзень наведваюць школу бацькі. Яны пытаюць у настаўнікаў, якія поспехі іх дзяцей у вучобе, цікавяцца, у чым школа мае патрэбу. І школа заўсёды своечасова атрымоўвае патрэбную дапамогу ад бацькоў сваіх вучняў.

Вучні і настаўнікі 27-ю гадавіну Кастрычніцкай рэвалюцыі сустрэлі значным паляпшэннем навучальнай і выхаваўчай работы. Яны падрыхтавалі да свята цікавую мастацкую самадзейнасць. Бацькі для выступлення сваіх дзяцей у дні свята зрабілі ў школе сцэну. Вучні прынеслі палатно для лозунгаў. Школа прыняла святочны выгляд.

Вучні першага класа да свята падрыхтавалі песні і дэкламацыі. Дзяўчынкі першага класа пад кіраўніцтвам настаўніцы Ганны Пятроўны Барзыловіч удала выканалі песеньку «Аганёк». Два трэція класы з дапамогай настаўніка Іосіфа Віктаравіча Ніселя развучылі «Гімн Совецкага Саюза» і іншыя песні. Піонеры падрыхтавалі п'есу аб абаронцах горада-героя—Ленінграда. У падрыхтоўцы п'есы актыўны ўдзел прымалі піонеры Клімава і Грымнель.

У кастрычніцкія дні вучні наведалі раненых байцоў свайго падшэфнага шпіталя. Вучні прынеслі героям скромныя падарункі—кветкі, пасавыя хустачкі і іншыя рэчы. Яны паказалі байцам сваю мастацкую самадзейнасць.

г. Гродна. **Г. ЯСЮЦІН.**

КАШТОЎНАЯ ІНІЦЫЯТЫВА

ГРОДНА. (Кар. «Звязды»). З невялікіх абрэзкаў скуры гродненская галантарэйная майстэрня вырабляе партфелі, жаночыя сумкі, рэмні, кабуры, кашалькі, партсігары і абалочкі для дакументаў.

Лепшыя спецыялісткі тт. Бжэская, [illegible]вевіч, Жыўко і другія па-майстэрску робяць прыгожыя рэчы. Рукадзельніцы тт. Макарэвіч і Міжвіцкая вяжуць для дзіцячага дома світры, рукавіцы і [illegible].

Экспанаты вырабаў галантарэйнай майстэрні адабраны абласной камісіяй і адпраўляюцца на рэспубліканскую выстаўку ў Мінск.

ПА СЛЯДАХ НЕАПУБЛІКАВАНЫХ ПІСЕМ

Настаўнік Ніціеўскі ў сваім пісьме ў рэдакцыю пісаў аб здзеках над ім і над іншымі грамадзянамі з боку старшыні Хаўхолецкага сельсовета, Барысаўскага раёна, Аленішка, які, напіўшыся, збіваў грамадзян і ўтвараў незаконныя вобыскі.

Сакратар Барысаўскага РК КП(б)Б тав. Бастун паведаміў рэдакцыі, што пры праверцы факты, указаныя ў пісьме, пацвердзіліся. За вышэйуказаныя злачынствы Аленішка з работы зняты і аддан пад суд.

Сёння — стагоддзе з дня смерці І. А. Крылова

ВЯЛІКІ РУСКІ БАЙКАПІСЕЦ

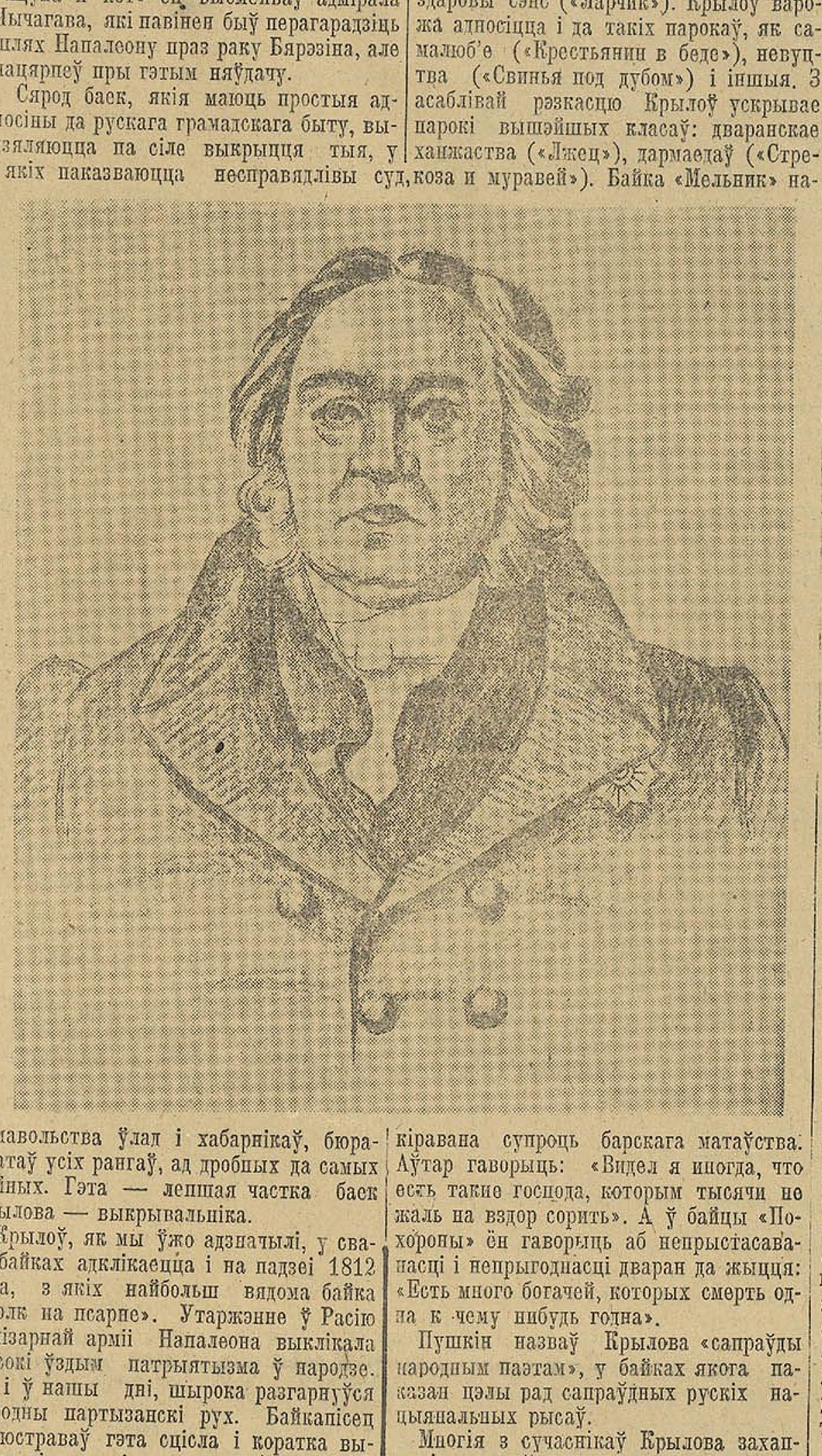

Іван Андрэевіч Крылоў нарадзіўся ў 1769 годзе. Бацька яго быў бедным арэнбургскім афіцэрам. Крылоў рана астаўся без бацькі і рос у беднасці, у нястачах.

Без грошай, без набытай адукацыі, з адным імкненнем і добрымі надзеямі 13-гадовы юнак едзе ў Пецярбург. Тут ён спачатку працаваў перапісчыкам казённай палаты, затым правінцыяльным сакратаром. Але ўсё гэта яго не задавальняла. Ён імкнецца да святла, да ведаў, шукае выйсця з заплесневелай чынуўніцкай атмасферы.

У 1783 годзе Крылоў напісаў першы свой твор—камедыю «Кофейница», якая прынесла яму вядомасць і разам з тым непакой і непрыемнасці. З першых крокаў яго творчай дзейнасці яго праследуе ўрад, цэнзура. Але Крылоў, як не баязлівы, смелы і сапраўды рускі чалавек, не губляецца, не падае духам, а з гіганцкай энергіяй выпускае, адзін за другім, свае артыкулы сатыры—«Почта духов», «Каиб», «Похвальное слово моему дедушке» і іншыя творы, у якіх смела і бязлітасна клеймінь нарокі [illegible], выступае палкім змагаром і абаронцай чалавечых правоў заняволенага рускага народа.

Крылова праследуюць, прабуюць выгнаць з літаратуры. Але ён не ўхоўваецца, з упорна працягвае барацьбу. Нарэшце, ён смела выходзіць на дарогу праўдзівай народнай творчасці, ствараючы адзін за другім свае бяссмертныя творы, байкі—сатыры. Ён ствараюе сапраўднае нацыянальнае мастацтва рускага народа.

Своеасаблівы, глыбокі народны талент Івана Андрэевіча Крылова склаўся на рубяжы двух стагоддзяў — канца XVIII і пачатку XIX стагоддзяў — на ўзоўах той палітычнай сатырычнай журналістыкі, якая зараджалася ў перадавой прыгонніцкай Расіі. Здольнасць Крылова, як пісьменніка-сатырыка, шырока гарцуецца ў часопісных артыкулах, якія ён змяшчаў у «Почте духов» і «Зрителе». Першыя часопісна-сатырычныя артыкулы Крылова па шырыні пастаноўкі пытанняў і разнастайнасці тэм ужо значна апярэджвалі [illegible] творы многіх другіх сучасных яму сатырыкаў. Для таго часу Крылоў у сваіх артыкулах смела ставіў нават такое пытанне, як становішча прыгонных сялян. У артыкуле «Похвальная речь моему дедушке», які напісаны з іранічным тонам і змешчан у часопісе «Зритель», Крылоў знаходзіць у героі, [illegible] дзядуля «паказаў, як напіваў [illegible] дваранчыка тое, што 2.000 падданых яму прыгонных сялян [illegible].

Але хутка гэтай ажыццяўлёнай выдавецкай дзейнасці Крылова быў пакладзен канец. Урад Екацярыны II, які жорстка расправіўся з Радзішчавым і Новікавым, звярнуў сваю ўвагу і на часопісную дзейнасць Івана Андрэевіча Крылова. Ён быў арыштаваны, і часопіс, у якім змяшчаў свае сатыры Крылоў, быў забаронены. Пасля арышту Крылоў праводзіць жыццё ў баку ад літаратуры. З Пецярбурга ён выязджае ў правінцыю, вандруе ў ролі прыжывальшчыка з дома ў дом багатых дваран. У гэты час ён піша сваю лепшую «шуто-трагедию» «Подщипа» (1880 год). У камічна-карыкатурных вобразах цара Вакулы, яго міністра Дурдурана, княжны Падшчыпы, яе ўлюбёнага князя Слюняя, нямецкага прынца Трумфа, Крылоў едка парадыраваў высокапарнасць і напышлівасць класічных трагедый. У п'есе высмейваецца нямецкая пустата і фанабэрыстасць, а таксама паўлаўская фрунтаманія па нямецкаму ўзору. Такім чынам, гэтая нязначная п'еса для аматарскага спектакля стала яшчэ адным жорсткім палітычным памфлетам супроць паўлаўскага рэжыму.

Але з асаблівай сілай талент Крылова разгарнуўся і заззяў усімі колерамі вясёлкі ў яго байках-сатырах. У форме баек Крылоў стварыў творы вялікай соцыяльнай насычанасці, якія засланілі сабой усё раней напісанае. У яго байках знайшлі свой адбітак пытанні маралі, быту, навукі, мастацтва, грамадска-палітычныя праблемы. Многія байкі былі напісаны «на злобу дня». Так, напрыклад, у байцы «Обоз» Крылоў прабуе апраўдаць павольнасць дзеянняў Кутузава супроць французаў, а ў байцы «Щука и кот» ён высмейваў адмірала Чычагава, які павінен быў перагарадзіць шлях Напалеону праз раку Бярэзіна, але пацярпеў пры гэтым няўдачу.

Сярод баек, якія маюць простыя адносіны да рускага грамадскага быту, вылучаюцца па сіле выкрыцця тыя, у якіх паказваюцца несправядлівы суд, самавольства ўлад і хабарнікаў, бюракратаў усіх рангаў, ад дробных да самых буйных. Гэта — лепшая частка баек Крылова — выкрывальніка.

Крылоў, як мы ўжо адзначылі, у сваіх байках адклікаецца і на падзеі 1812 года, з якіх найбольш вядома байка «Волк на псарне». Утаржэнне ў Расію велізарнай арміі Напалеона выклікала высокі ўздым патрыятызма ў народзе. Як і ў нашы дні, шырока разгарнуўся народны партызанскі рух. Байкапісец адлюстраваў гэта сцісла і коратка выразнымі словамі:

«Бегут—иной с дубьем,
иной с ружьем
«Огня!»,—кричат,—«Огня!»
—Пришли с огнем.
Мой Волк сидит, прижавшись
в угол задом».

Народны рух 1812 года ўзначальваўся геніяльным палкаводцам Кутузавым. Байкапісец выводзіць яго ў вобразе лоўчага. Крылоўскія байкі часта адыгрывалі ролю палітычных аргументаў. Кутузаў пасля бітвы пад Красным прачытаў байку Крылова сабраўшымся вакол яго афіцэрам і пры словах: «Ты сер, а я, приятель, сед» зняў з галавы сваю белую шапку і патрос сваёй сівой, нахіленай галавой.

Карыстаючыся традыцыйнымі для баек лічынамі жывёл, звяроў і птушак, Крылоў умеў кожнаму з іх надаць свае характэрныя асаблівасці. Яго воўк — драпежны, прагны, каварны, яго свіння—бессаромная, нахабная, яго лісіца—хітрая, пранырлівая і «больш падобна да чалавека,—гаворыць Бялінскі,—чым на лісіцу», а касалапы Мішка—непаваротліва-дужы, але ўсюды добрадушна-чэсны.

У сваіх байках Крылоў асабліва спачувае бедным і нязнатным людзям яго часу, якія заваявалі сабе месца ў жыцці настойлівасцю і ўпорнай працай («Пруд и река»). Крылоў паважае скромнасць («Синица»), кемнасць і практычнасць («Щука и кот»). Байкапісец зло высмейвае ў людзях нізкапаклонства, прыслужніцтва багатым і знатным і нават дружбу разначынцаў з людзьмі з вышэйшых класаў («Котел и горшок», «Лягушка и вол», «Две собаки»). Ён зло высмейвае непатрэбныя хітраванні, якімі пустыя людзі стараюцца замяніць здаровы сэнс («Ларчик»). Крылоў варожа адносіцца і да такіх парокаў, як самалюб'е («Крестьянин в беде»), невуцтва («Свинья под дубом») і іншыя. З асаблівай рэзкасцю Крылоў ускрывае парокі вышэйшых класаў: дваранскае ханжаства («Лжец»), дармаедаў («Стрекоза и муравей»). Байка «Мельник» накіравана супроць барскага матаўства. Аўтар гаворыць: «Видел я иногда, что есть такие господа, которым тысячи не жаль на вздор сорить». А ў байцы «Похороны» ён гаворыць аб непрыстасаванасці і непрыгоднасці дваран да жыцця: «Есть много богачей, которых смерть одна к чему нибудь годна».

Пушкін назваў Крылова «сапраўды народным паэтам», у байках якога паказан цэлы рад сапраўдных рускіх нацыянальных рысаў.

Многія з сучаснікаў Крылова захапляліся сапраўднай народнасцю яго баек і гаварылі, што ў яго мядзведзь—рускі мядзведзь, курыца — руская курыца, ліса — руская ліса. Бялінскі гаварыў, што ў гэтых словах ёсць «дзельная падстава, хоць і смешна выражаная». «Справа ў тым, — гаварыў Бялінскі,— што ў лепшых байках Крылова няма ні мядзведзяў, ні львоў, ні лісіц, хоць гэтыя звяры, здаецца, і дзейнічаюць у іх, але ёсць людзі і прытым рускія людзі».

Крылоў валодаў выключнай здольнасцю заўважаць характэрныя рысы ў людзях, паказваць іх надзвычай выпукла, рэльефна і гаварыць аб іх сцісла, трапна, моцнай, энергічнай рускай мовай, часта лукава і разам з тым з простай і добрадушнай усмешкай. Байкапісец Крылоў надзвычай народны. Яго народнасць выступае ў самой мове баек.

Вялікі байкапісец ніколі не абмяжоўваў сваіх думак вузкімі рамкамі царкоўна-славянскай мовы. У рускай літаратуры Крылоў быў першым пісьменнікам, які ў аснову сваіх твораў паклаў рускую простанародную разгаворную мову. У яго байках кожны слой грамадства гаворыць на характэрнай для яго мове. У байцы «Волк и ягненок» — грубая мова ваўка і пакорная мяккая мова ягняці. У байцы «Петух і жемчужное зерно» аўтар падкрэслівае глыбокадумнае разважанне тупога пеўня, а ў байцы «Свинья под дубом»—тупую, самазадаволеную размову свінні.

Паказваючы жывёл і звяроў, Крылоў заўсёды ўлаўліваў характар гаворачага і адлюстроўваў жывасць і рэалістычнасць яго мовы. Мова крылоўскіх баек поўна тыпова рускіх зваротаў і выразаў і таму яго байкі цяжка паддаюцца перакладу на замежную мову. Крылоў у сваіх байках карыстаўся не толькі моўнымі сродкамі з рускай народнай мовы, але ўзбагачаў яе трапнай і вобразнай фразай. Вострыя і трапныя выразы крылоўскіх баек сталі неад'емнай часткай рускай разгаворнай мовы. Такія выражэнні, як «а Васька слушает да ест», «это, щука, тебе наука», «а вы, друзья, как ни садитесь, всё в музыканты не годитесь» і іншыя ў рускай літаратуры і разгаворнай мове набылі шырокае распаўсюджанне. Вобразы крылоўскіх баек набылі шырокае распаўсюджанне ў рускай крытыцы і ў публіцыстыцы. Многа крылоўскіх выражэнняў у крытычных артыкулах Бялінскага, Чэрнышэўскага, Добралюбава і Плеханава. Вобразамі баек Крылова карыстаўся і Ленін у сваіх палітычных артыкулах і выступленнях. У 1904 годзе Ленін, выступаючы супроць Струве, перафразіраваўшы тэкст крылоўскай байкі «Пустынник и медведь», пісаў: «Хотя услуга нам при нужде дорога, но за нее не всяк умеет взяться, не дай бог со Струве нам связаться, услужливый Струве опаснее врага».

Крытычны рэалізм крылоўскіх баек значна аблягчыў і шлях развіцця творчасці Грыбаедава.

Крылоў наогул аказаў велізарны ўплыў на ўсю рускую літаратуру. Многаму навучыліся ў Крылова і Пушкін, і Гоголь, і ў асаблівасці вялікі рускі сатырык Салтыкоў-Шчадрын.

Крылоў аказаў значны ўплыў і на нашу беларускую літаратуру. Уплыў яго творчасці асабліва спрыяльна сказаўся на творы нашага любімага, глыбока-народнага паэта Якуба Коласа. Яго паэма «Новая зямля», у якой з надзвычайнай яснасцю і прастатой паказана жыццё нашага народа, — поўна глыбокага народнага юмару і крылоўскай дасціпнасці. У гэтым сваім творы Колас у значнай ступені знаходзіцца пад уплывам баек Крылова. Як і ў байках Крылова цяжка разабрацца, дзе ў іх народныя пагаворкі і прыказкі, і дзе створаныя самым байкапісцам, так і ў Коласа ў яго паэме «Новая зямля» цяжка адрозніць народныя пагаворкі, песні ад яго ўласных, якія паэт з глыбокай пранікнёнасцю, у духу беларускага народа, з выключным мастацкім майстэрствам стварае сам непасрэдна. Колас, карыстаючыся прыёмамі баек Крылова, здолеў стварыць мастацка-бяссмертныя па духу, глыбока народныя беларускія творы.

Крылоў дораг для рускага народа тым, што ў сваіх байках ён поўна выразіў дух рускага народа. У іх надзвычай ярка паказан практычны розум рускага чалавека, яго кемнасць, добрадушша, насмешлівасць і прастата. У байках Крылова адлюстравана ўся жыццёвая мудрасць рускага народа. І ўсё гэта арыгінальна падана ў рускіх вобразах, своеасаблівых зваротах мовы, якія характэрны толькі рускаму народу.

Крылоў любіў свой народ, яго практычны розум і верыў у яго магутную сілу. Невычарпальна-жыццёвая энергія рускага народа; шырыня яго соцыяльных поглядаў, практычнасць, смеласць і кемнасць, якія Крылоў падкрэсліваў і выражаў у сваіх байках, з асаблівай сілай праявіліся ў нашым народзе ў дні Вялікай Айчыннай вайны ў барацьбе з нямецкімі захопнікамі за сваю незалежнасць, за сваю свабоду.

Слава Крылова далёка выходзіць за рускія нацыянальныя межы. Вялікі рускі байкапісец Іван Андрэевіч Крылоў з'яўляецца найвялікшым байкапісцам свету. Яго байкі перакладзены на 53 мовы народаў Совецкага Саюза і замежныя мовы.

У Крылова былі вялікія папярэднікі ў сусветнай баечнай літаратуры, але ні аднаму з іх не ўдалося ўнесці ў свае байкі столькі народнага рэалізма і высокай мастацкасці, як Крылову. Ён сапраўды дастойны манумента, як вялікі рускі барацьбіт за светлыя ідэалы, за лепшае будучае свайго народа.

Прафесар Антон УС.

БАЙКІ І. А. КРЫЛОВА

(У перакладзе на беларускую мову Кандрата КРАПІВЫ)

ВОЎК НА ПСАРНІ

Воўк ноччу ўлезці меркуўся ў аўчарню,
Да трапіў незнарок на псарню.
Падняўся раптам псарны двор,
Дух шэрага пачуўшы забіякі,
Заходзяцца ў хлявах і рвуцца ў бой
сабакі,
Псары крычаць: «Папаўся, жывадзёр!»
І, ў момант браму на запор,
Бягуць—адзін з дубʼём, другі—з ружжом.

Народу збеглася парадкам.
«Агню!»—крычаць,—«Агню!». — Прышлі з агнём.

Мой Воўк ўпёрся ў кут азадкам,
Зубамі ляскае, дубка паставіў шэрсць,
Вачамі ўсіх, здаецца, з'есць,
Ды ўбачыўшы, што тут не перад
статкам,

Што давядзецца пад канец
Яму адказваць за авец,
Заводзіць наш хітрэц
Перагаворы.
І кажа так: «Сябры! Нашто ўвесь гэты
шум?
Я, ваш даўнейшы сват і кум,
Прышоў мірыцца к вам. Пакінем-жа дакоры,
Забудзем прошлае, супольны зробім
лад,

А я не толькі не краду ягнят, —
Сам грызціся за іх з другімі буду рад.
Прысягай воўчай прысягаю,
Што я...»
— Чакай, сусед!—
Перапыніў яго тут Лоўчы. —
Ты шэры вось, а я ўжо сівы дзед,
Дык добра ведаю характар воўчы
І слоў дарэмна траціць не люблю:
З ваўкамі я пра мір не размаўляю
Раней, чым скуру з іх злуплю».—
Сказаў і выпусціў на Воўка гончых
зграю.

ВАРОНА І ЛІСІЦА

Не раз казалі людзям шчыра:
«Ганіце вон падліз, яны нам шкодзяць»,
Падлізы-ж і цяпер да сэрца шлях
знаходзяць.

Вароне дзесьці бог паслаў кусочак сыра.
Усеўшыся на ёлцы, на суку,
Яна збіралася пакаштаваць сырку,
Але задумалася, сыр узяўшы ў дзюбу.
Якраз Ліса тут бегла, як на згубу.
Раптоўны сырны дух Лісіцу запыніў:
Лісіца бачыць сыр, — сыр Ліску паланіў.
Да дрэва хітры звер на цыпках падыходзіць,
Хвастом павільвае, з Вароны воч не
зводзіць
І кажа соладка, ледзь дышучы, Ліса:
«Што за цудоўная краса!
Якая шыйка! Колькі ў вочках ласкі!
Каб расказаць, дык гэта-ж проста казкі!
Якое пер'ейка! Якая цаца-дзюба!
І, мабыць, галасок—паслухаць люба.
Красуня, заспявай! А што, калі,
сястрыца,
Яшчэ-б і голасам магла ты пахваліцца?
Пры характве такім была-б ты ў нас
царыца».
Ледзь утрымалася Варона на суку
Пасля такой хвалы.
Ад радасці дух сперла ў валляку
І песня вырываецца з нутра:
Яна на ўсе варонне горла — Кррра-а».
Сыр выпаў, а Ліса — якраз таго й
чакала.

СВІННЯ ПАД ДУБАМ

Свіння пад дубам векавым
Пад'ела жалудоў уволю, да адвалу,
Паспала, ўлёгшыся пад ім,
Пасля, прадраўшы вочы, ўстала
І рылам падрываць карэнне ў дуба
стала.
«Ты-ж можаш дрэву так пашкодзіць,—
Стаў з дуба Воран ёй даводзіць:
— Аголіш карані, яно зусім усохне».
— Хай сохне. Клопат вельмі мне, —
Свіння з пагардай адказала. —
Каб большай не было біды.
Без дуба пражыву, абы мне жалуды,
Ад іх на мне таўсцее сала».
— «Няўдзячная! — прамовіў Дуб ёй
тут, —
Каб ўгару магла падняць ты рыла,
Дык гэтага-б не гаварыла,
Бо жалуды-ж на мне растуць».

Ёсць невукі—чаго таіць.
Другі дык на чым свет стаіць
Навуку і вучоных лае,
Хоць сам іх працу спажывае.

НА ЗДЫМКУ: На ўроку фізічнай культуры ў рамесніцкім вучылішчы № 3 гор. Мінска. Фото А. Карніцкага.

У Наркамюсце СССР

Згодна Указа Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР, у тых выпадках, калі брак не можа быць зарэгістраваны ў выніку таго, што адзін з супругаў памёр або прапаў без вестак на фронце, для ўстанаўлення брачных адносін зацікаўленай у гэтым асобе прадастаўляецца права звярнуцца ў народны суд.

Народны Камісарыят Юстыцыі СССР растлумачыў, што для доказу факта смерці або прапажы без вестак на фронце ў народны суд павінны быць прадстаўлены пасведчанне з загса або паведамленне Наркамата Абароны, вайсковай часці, шпіталя, ваенкамата. Доказамі брачных адносін могуць служыць сужыццё, наяўнасць агульнай гаспадаркі, сумеснае выхаванне дзяцей і г. д. (ТАСС).

Навука—у дапамогу артылерыйскім заводам

Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР навукова-даследчы інстытут № 13 Наркамата ўзбраення СССР узнагароджан ордэнам Леніна.

Калі падлічыць эфектыўнасць работ інстытута за час вайны, накіраваных на павелічэнне выпуску і паляпшэнне якасці артылерыйскіх сістэм, то атрымаецца эканомія ў некалькі сот мільёнаў рублёў. Распрацаваны інстытутам, сумесна з заводамі, тэхналагічны працэс выплаўкі гарматнай сталі ў асноўных мартэнаўскіх печах значна павялічыў выпуск прадукцыі і даў эканомію ў 500 мільёнаў рублёў.

Укараненне ў вытворчасць прапаноў інстытута забяспечыла павелічэнне ў некалькі разоў выпуску прадукцыі на радзе заводаў, зэканоміла тысячы тон нікеля і малібдэна. (ТАСС).

У сталіцы Савецкай Латвіі

За адзін месяц насельніцтва Рыгі змяніла свой горад да непазнавальнасці.

Скрыжаванні, плошчы, масты ачышчаны ад дроту і надоўбаў, падрыхтаваных немцамі да вулічных баёў. Рвы засыпаны. Выбоіны брукаў пакрыты каменем.

Немцы пакінулі Рыгу без вады, газу, святла, без транспарту. Насельніцтва сваімі сіламі аднаўляе гарадскую гаспадарку. Ужо ёсць газ, дана святло, наладжан рух аўтобусаў. У горадзе працуюць 16 лазняў, адкрыта больш 100 цырульняў. 17 промкамбінатаў абслугоўвае бытавыя патрэбы рыжан. За кароткі тэрмін у горадзе адкрыта 200 харчовых магазінаў, на прадпрыемствах ствараюцца шматлікія падсобныя гаспадаркі.

Адраджаецца і культурнае жыццё горада. Ужо адкрыта 10 кінотэатраў, працуе цырк, дае спектаклі гарадскі драматычны тэатр. Ідзе дзейная падрыхтоўка да адкрыцця тэатра оперы і балета. (ТАСС).

ВЫСТАЎКА «МОЛАДЗЬ ВЯЛІКАБРЫТАНІІ У ДНІ ВАЙНЫ»

17 лістапада ў Маскве адкрылася фотавыстаўка «Моладзь Вялікабрытаніі ў дні вайны», якая арганізавана Усесаюзным таварыствам культурнай сувязі з заграніцай (ВОКС) і антыфашысцкім камітэтам савецкай моладзі. (ТАСС).

РЭКАНСТРУКЦЫЯ КАНАЛА ІМЕНІ КАСТРЫЧНІЦКАЙ РЭВОЛЮЦЫІ

МАХАЧ-КАЛА. 20 год назад быў пабудаваны буйнейшы ў Дагестане канал — імені Кастрычніцкай рэвалюцыі працягласцю ў 92 кіламетры. Канал снабжаў прадпрыемствы і прамысловыя прадпрыемствы сталіцы рэспублікі вадой і арашаў да 9 тысяч гектараў пасеваў.

За 20 год насельніцтва Махач-Калы падвоілася, паявіліся новыя заводы і фабрыкі, павялічыліся ў прыгарадзе пасевы падсобных гаспадарак, індывідуальных і калектыўных агародаў. Вады стала нехапаць. Таму рашана канал рэканструіраваць.

На працягу 76 кіламетраў канал будзе расшыран і паглыблен. Намечана ўзвесці 52 гідратэхнічныя збудаванні. Пасля рэканструкцыі паступленне вады падвоіцца.

Рэканструкцыя будзе праводзіцца скарасным метадам. Работы пачаліся ўжо.

Выступленне тав. А. А. Грамыка на мітынгу ў Нью-Ерку

НЬЮ-ЕРК, 16 лістапада. (ТАСС). Пасол СССР у ЗША тав. А. А. Грамыка выступіў на мітынгу ў Мэдысон-сквер гардэн у Нью-Ерку ў часць 11-й гадавіны з дня ўстанаўлення дыпламатычных адносін паміж ЗША і СССР з прамовай, у якой заявіў:

«Мне доставіла вялікае задавальненне ў другі раз прысутнічаць на буйным мітынгу ў Мэдысон-сквер гардэн, прысвечаным гадавіне ўстанаўлення савецка-амерыканскіх дыпламатычных адносін. У гэтым годзе нашы краіны адзначаюць 11-ю гадавіну ўстанаўлення адносін. Дастаткова акінуць беглым позіркам перыяд з 1933 года, каб пераканацца, што ўстанаўленне нармальных адносін паміж абедзвума краінамі сапраўды з'яўляецца фактарам вялікага палітычнага і гістарычнага значэння. Прайшоўшыя 11 год поўны падзей, якія закранулі жыццё многіх краін і народаў. Кульмінацыйным пунктам у развіцці гэтых падзей з'яўляецца другая сусветная вайна, якая цяпер вядзецца ўжо больш пяці год і прама або ўскосна закранула амаль усе краіны свету.

Народы ЗША, Савецкага Саюза і нашага агульнага саюзніка Англіі, а таксама другіх міралюбівых краін вядуць суровую і ўпорную барацьбу супроць нацысцкай Германіі, якая развязала вайну. Мільёны нашых людзей у радах доблесных войск на фронтах, а таксама на ўнутраным фронце напружваюць усе намаганні для хутчэйшага дасягнення перамогі. Усім вядома, што гэтыя намаганні, гэтая барацьба супроць агульнага ворага прывялі ўжо яго на грань катастрофы».

Адзначыўшы, што жалезнае кальцо саюзных армій няўхільна сціскаецца вакол бярлогі нацысцкага звера і што «яно будзе сціскацца да таго часу, пакуль страшыдла са свастыкай не падзе пад ударамі многіх тысяч самалётаў, дзесяткаў тысяч танкаў і шматмільённых саюзных армій», тав. Грамыка прадаўжаў:

«Аднак было-б неразумна рабіць адсюль вывад, што барацьба з ворагам будзе лёгкай. Факты не пацвярджаюць такога меркавання. Вораг напружвае ўсе намаганні і, відавочна, будзе на працягу пэўнага перыяду прадаўжаць супраціўленне, каб адцягнуць свой канчатковы разгром. З ваеннага пункту гледжання становішча гітлераўскай Германіі безнадзейнае.

Супраціўленне нацысцкіх войск, якое прадаўжаецца, не гледзячы на безнадзейнасць іх становішча, знаходзіць тлумачэнне ў імкненні нацысцкіх лідэраў адцягнуць час расплаты за іх злачынствы, за мільёны забітых і закатаваных нявінных людзей з асяроддзя грамадзянскага насельніцтва — мужчын, жанчын і дзяцей, — за сотні тысяч і мільёны ахвяр, загінуўшых ад рук нацысцкіх катаў. Злачынствы, ужо зробленыя або якія робяцца ў сучасны момант паводле загадаў нацысцкіх лідэраў, сталі вядомы ўсяму свету. Ці можна хоць на мінутку ўсумніцца ў тым, што такія нацысцкія лідэры, як галоўныя і небяспечнейшыя злачынцы, павінны быць уключаны ў спіс злачынцаў вайны?

Для канчатковага ўдару па нацысцкіх войсках патрэбны ўсе намаганні саюзнікаў. Чым больш гэтыя намаганні, тым хутчэй будзе нанесен ворагу смяротны ўдар, тым бліжэй час апошняга разліку, тым менш будуць страты, неабходныя для дасягнення перамогі. Асновы будучых паспяховых аперацый супроць ворага заключаюцца ў каардынаваных, узгодненых у ваенных і палітычных адносінах дзеяннях саюзнікаў. Паспяховыя і ўзгодненыя дзеянні саюзнікаў і іх адзінства маюць на ўвазе сталую пільнасць і барацьбу з прапагандай, якая сее сумненні ў радах саюзнікаў, незалежна ад таго, адкуль яна зыходзіць і як маскіруецца.

Неабходнасць узгодненых дзеянняў саюзнікаў дыктуецца іх важнейшымі нацыянальнымі інтарэсамі. Вось чаму вузы, якія звязваюць іх у ходзе цяперашняй вайны супроць агульнага ворага, умацоўваюцца. Найлепшымі прыкладамі растучага ваеннага і палітычнага супрацоўніцтва паміж саюзнікамі з'яўляюцца Маскоўская канферэнцыя, сустрэча глаў трох урадаў у Тэгеране, перагаворы ў Думбартон-Оксе і нядаўняя паездка Чэрчыля і Ідэна ў Маскву. Адзінства і ўзгодненасць дзеянняў саюзнікаў прадвызначаць не толькі далейшыя іх поспехі ў барацьбе супроць агульнага ворага, але таксама поспех пасляваенных намаганняў міралюбівых народаў, намаганняў, накіраваных на захаванне міру і на прадухіленне развязвання прагнымі германскімі мілітарыстамі яшчэ больш жорсткай, крывавай і дарагакаштуючай трэцяй сусветнай вайны.

Народы, якія пакутуюць і нясуць ахвяры ў гэтай вайне, не могуць абыякава адносіцца да сваёй будучыні. Вось чаму яны праяўляюць такую вялікую цікавасць да планаў стварэння міжнароднай арганізацыі бяспекі. Вось чаму самыя шырокія колы насельніцтва ўсіх міралюбівых краін праяўляюць такую вострую цікавасць да прапаноў, выпрацаваных на канферэнцыі ў Думбартон-Оксе з мэтай стварэння арганізацыі бяспекі.

Свабодалюбівыя народы свету ўскладаюць вялікія надзеі на міжнародную арганізацыю, якая, калі яна будзе развіта, стане дзейснай зброяй для захавання міру і падаўлення агрэсіі. Дзейснасць і эфектыўнасць арганізацыі бяспекі будуць непасрэдна залежаць ад узгодненасці дзеянняў магутных міралюбівых краін, якія валодаюць неабходнымі сродкамі для прадухілення і падаўлення агрэсіі. Вышэйсказанае з'яўляецца ўмовай стварэння дзейснай арганізацыі, а таксама ўмовай эфектыўнага функцыяніравання арганізацыі ў будучым, як зброі, якая можа забяспечыць народам мір і бяспеку.

Няма неабходнасці падрабязна гаварыць аб тым факце, што адзінства і ўзаемнае давер'е вялікіх саюзных нацый адпавядаюць інтарэсам усіх міралюбівых краін, як буйных, так і малых. Апошнія павінны ацаніць значэнне адзінства вялікіх дзяржаў для іх уласнай бяспекі. Папярэдняе пацвярджаецца вопытам, накопленым пасля канца першай сусветнай вайны, вопытам, які паказвае, што малыя краіны не могуць адчуваць сябе ў бяспецы, калі сярод вялікіх нацый недастаткова адзінства і ўзаемнага разумення. Няма неабходнасці гаварыць таксама падрабязна аб велізарным значэнні, якое мае і будзе мець у далейшым паспяховае супрацоўніцтва двух такіх вялікіх краін свету, як Злучаныя Штаты і Савецкі Саюз. Нашы краіны маюць яшчэ вялікія патэнцыяльныя магчымасці ўмацаваць вузы дружбы палітычнага супрацоўніцтва, развіцця і расшырэння гандлёвых адносін. Ёсць падставы меркаваць, што супрацоўніцтва нашых краін, якое ўмацавалася за час вайны, будзе служыць цвёрдай асновай яшчэ больш трывалых вуз паміж імі ў будучым—у інтарэсах захавання ўсеагульнага міру і працвітання народаў».

АДНА З ПЛОШЧАЎ БРУСЕЛЯ НАЗВАНА ІМЕНЕМ ТАВАРЫША СТАЛІНА

БРУСЕЛЬ, 20 лістапада. (ТАСС). Брусельскае радыё паведаміла, што адна з плошчаў Бруселя названа «Плошча Маршала Сталіна».

ЖАНОЧАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ У ЗША

НЬЮ-ЕРК, 20 лістапада. (ТАСС). Тут адбылася канферэнцыя амерыканскіх жанчын, арганізаваная жаночым камітэтам савета амерыканска-савецкай дружбы. Канферэнцыя была прысвечана становішчу жанчын у Савецкім Саюзе і Злучаных Штатах. У рабоце канферэнцыі ўдзельнічала савецкая дэлегацыя.

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў ЗАХОДНЯЙ ЕЎРОПЕ

ЛОНДАН, 19 лістапада. (ТАСС). У паведамленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзнікаў гаворыцца:

Прадмостныя ўмацаванні саюзнікаў у Галандыі на адноўным канале расшыраны. Саюзнікі наблізіліся да горада Гельдэн.

[illegible]

ЛОНДАН, 20 лістапада. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, у паведамленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзнікаў гаворыцца:

[illegible]

У Францыі саюзныя войскі ўступілі на паўночную і паўднёвую ўскраіны Меца. [illegible]

[illegible]

НА МІЖЗЕМНАМОРСКІМ ТЭАТРЫ ВАЕННЫХ ДЗЕЯННЯЎ

ЛОНДАН, 20 лістапада. (ТАСС). У паведамленні штаба Збройных сіл саюзнікаў на Міжземнаморскім тэатры ваенных дзеянняў гаворыцца, [illegible]

Становішча ў Бельгіі

ЛОНДАН, 18 лістапада. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, спасылаючыся на брусельскае радыё, бельгійскія міністры Марто і Дэмані, [illegible]

[illegible]

ЛОНДАН, 18 лістапада. (ТАСС). Орган бельгійскага ўрада [illegible]

ЛОНДАН, 18 лістапада. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр з Брусэля, [illegible]

ЛОНДАН, 18 лістапада. (ТАСС). [illegible]

АНГЛІЙСКАЯ ГАЗЕТА АБ СТАНОВІШЧЫ Ў ГІТЛЕРАЎСКАЙ ВЯРХУШЦЫ

ЛОНДАН, 19 лістапада. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, спецыяльны карэспандэнт газеты «Обсервер» у артыкуле пад загалоўкам «Тайна Гітлера» піша: [illegible]

ВАЙНА НА ЦІХІМ АКІЯНЕ

ЛОНДАН, 20 лістапада. (ТАСС). [illegible]

19 лістапада амерыканскія войскі высадзіліся на астравах Азія, размешчаных у 130 мілях на поўначы ад Саронга (паўночная аканечнасць Новай Гвінеі).

Кітайскія часці ўступілі ўчора ў горад Бамо (Паўночная Бірма) і занялі яго паўднёва-заходнюю частку.

ГІТЛЕРАЎЦЫ МАБІЛІЗУЮЦЬ У АРМІЮ ГЛУХАНЯМЫХ

ЛОНДАН, 20 лістапада. (ТАСС). [illegible] Яны былі мабілізаваны спачатку ў рабочы батальён, а затым пасланы на фронт.

Адказны рэдактар В. САМУЦІН.

СЁННЯ Ў КІНОТЭАТРАХ

КІНОТЭАТР «ПЕРШЫ» «ДЖУНГЛІ» | КІНОТЭАТР «РАДЗІМА» «ДЖОРДЖ З ДЗІНКІ ДЖАЗА»

КАНТОРЫ І АДДЗЯЛЕННІ Дзяржаўнага банка на тэрыторыі Беларускай ССР

прымаюць грашовыя ўклады ад прыватных асоб.

Першапачатковая сума ўклада — 3.000 рублёў, наступныя ўклады сумай не абмежаваны.

Па тэрміновых укладах Дзяржбанк налічае 5 проц. гадавых, па бестэрміновых — 3 проц.

Уклады выплачваюцца беспяшкодна ў любой суме па першаму патрабаванню ўкладчыка.

Дзяржбанк гарантуе поўную тайну ўкладаў.

ГРАМАДЗЯНЕ!

Уносячы ў Дзяржбанк на ўклад свае грашовыя зберажэнні, вы, апрача асабістай выгады, аказваеце дапамогу ў хутчэйшай перамозе над ворагам.

Беларуская рэспубліканская кантора Дзяржаўнага банка Саюза ССР.

БЕЛАРУСКІ ПОЛІТЭХНІЧНЫ ІНСТЫТУТ

ПРАДАЎЖАЕ ПРЫЁМ СТУДЭНТАЎ на падрыхтоўчыя курсы І НА 1-шы КУРС ІНСТЫТУТА на ФАКУЛЬТЭТЫ:

будаўнічы, хіміка-тэхналагічны, тарфяна-меліяратыўны і механічны.

Студэнтам старшых курсаў неабходна зарэгістравацца.

АДРАС ІНСТЫТУТА: гор. Мінск, вуліца Пушкіна, 49.

ДЫРЭКЦЫЯ ІНСТЫТУТА.

БЕЛАРУСКАЯ Дзяржаўная ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга Філармонія

У памяшканні Акруговага Дома Чырвонай Арміі імені Маршала Савецкага Саюза К. Е. Варашылава.

22 лістапада КАНЦЭРТ

ЛАЎРЭАТА БЕЛАРУСКАГА КОНКУРСА ВАКАЛІСТАЎ Р. А. ПЛОТКІНАЙ.

ПРЫ ЎДЗЕЛЕ АРТЫСТАЎ БЕЛДЗЯРЖФІЛАРМОНІІ: Е. Я. ЭФРОН (раяль), Б. І. АФАНАСЬЕВА (скрыпка), Н. Н. ПІГУЛЕЎСКАГА і А. А. ЧОРНАУСАВА (вакальны дуэт), Ю. ХІРАСКО і Я. ВІПРЫНСКІ (балет).

Канферансье — Арнольд ГОРСКІ.

Пачатак у 19 гадз. 30 мін. Каса — з 14 гадзін.

Беларускай Рэспубліканскай канторы Галоўхімзбыта НКХП СССР ПАТРАБУЮЦЦА НА СТАЛУЮ РАБОТУ НАСТУПНЫЯ РАБОТНІКІ:

Начальнік і намеснік начальніка аператыўнага аддзела, таваразнаўцы, хімікі, начальнік планавага аддзела, эканаміст-планавік, галоўны бухгалтар, старшыя бухгалтары, касір-інкасатар, сакратар-сцэнаграфістка, начальнік гаспадарчага аддзела, машыністка, кур'ер, уборшчыцы, заг. складамі хімікатаў, лакаў і фарбаў, экспедытар, кладаўшчыкі і рабочыя складаў.

ЗА ЎСІМІ ДАВЕДКАМІ ЗВЯРТАЦЦА — гор. Мінск, Інтэрнацыянальная, 25, кв. 8.

ГАЛОЎХІМЗБЫТ.

БЕЛАРУСКАЯ РЭСПУБЛІКАНСКАЯ КАНТОРА ГАЛОЎХІМЗБЫТА НКХП СССР АДНАВІЛА СВАЮ ДЗЕЙНАСЦЬ ПА ЗБЫТУ ХІМІЧНАЙ ПРАДУКЦЫІ

ПАШТОВЫ АДРАС КАНТОРЫ: гор. Мінск, Інтэрнацыянальная вуліца, дом 25 (уваход са двара, 3-ці паверх).

РАЗЛІКОВЫ РАХУНАК У ДЗЯРЖБАНКУ № 113002.

Тэлеграфны адрас: Мінск, Галоўхімзбыт.

УСІМ БЫЛЫМ СУПРАЦОЎНІКАМ КАНТОРЫ І СКЛАДАЎ З'ЯВІЦЦА Ў ГАЛОЎХІМЗБЫТ.

ГАЛОЎХІМЗБЫТ.

ГОССТРАХ

КОЖНЫ КЛАПАТЛІВЫ ГРАМАДЗЯНІН МОЖА ЗАБЯСПЕЧЫЦЬ СЯБЕ І СВАЮ СЯМ'Ю, ЗАКЛЮЧЫЎШЫ Ў ДЗЯРЖСТРАХУ ЗМЕШАНАЕ СТРАХАВАННЕ ЖЫЦЦЯ

ПА ЗМЕШАНАМУ СТРАХАВАННЮ ЖЫЦЦЯ ДЗЯРЖСТРАХ ВЫПЛАЧВАЕ СТРАХАВУЮ СУМУ:

САМАМУ ЗАСТРАХАВАНАМУ пры дажыцці да канца тэрміну страхавання, пры інваліднасці, якая адбылася ад няшчаснага выпадку;

СЯМ'І І БЛІЗКІМ у выпадку заўчаснай смерці застрахаванага.

Для заключэння страхавання і за ўсімі даведкамі звяртайцеся ў інспекцыю Дзяржстраха або да страхавых агентаў.

ЗАКЛЮЧАЙЦЕ ЗМЕШАНАЕ СТРАХАВАННЕ ЖЫЦЦЯ!

УПРАЎЛЕННЕ ДЗЯРЖСТРАХА БССР

АТ08594

Адрас рэдакцыі і выдавецтва: г. Мінск, вул. Пушкіна, 55, 3-ці паверх. Тэлефоны: Адказнага рэдактара—149. Адказнага сакратара—150.